

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

Evidenčné číslo: 2132622

VOĽNÝ POHYB TOVAROV A SLUŽIEB V EÚ

2010

Zuzana GALATOVÁ, Bc.

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

VOĽNÝ POHYB TOVAROV A SLUŽIEB V EÚ

DIPLOMOVÁ PRÁCA

Študijný program:	Regionálny rozvoj
Študijný odbor:	3.3.5. Verejná správa a regionálny rozvoj
Školiace pracovisko:	Katedra práva
Školiteľ:	Ing. Jarmila Lazíková, PhD.

Nitra 2010

Zuzana GALATOVÁ, Bc.

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Zuzana Galatová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Voľný pohyb tovarov a služieb v EÚ“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry. Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

Nitra .....

.....

podpis autora DP

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie pani Ing. Jarmile Lazíkovej, PhD. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce.

Nitra .....

.....

podpis autora DP

Abstrakt

Jedným z hlavných cieľov Európskej únie je vytvorenie a budovanie vnútorného trhu bez hraníc, prostredníctvom ktorého dochádza k maximalizácii pozitívneho ekonomického vplyvu. Táto práca prináša zhodnotenie vývoja európskej integrácie a vnútorného trhu. Pri vytváraní vnútorného trhu išlo hlavne o odstránenie najrôznejších druhov bariér a uvoľnenie cesty k realizácii štyrom základným slobodám, ktoré sú zakotvené v základných zmluvách ES: voľný pohyb tovarov, voľný pohyb osôb, voľný pohyb služieb a voľný pohyb kapitálu. Hlavným cieľom diplomovej práce „Voľný pohyb tovarov a služieb v EÚ“ je poskytnúť ucelený pohľad na danú problematiku, ktorá sa opiera o legislatívu Európskej únie, ale aj Slovenskej republiky. V práci boli využité metódy skúmania a analýza získaných údajov. Prostredníctvom týchto metód sme dospeli k záverom. Ak sa európske národy rozhodnú žiť v spoločnej Európe, tak im na vlastnom trhu výroby od susedných štátov nesmú prekážať, i keď nezodpovedajú presne stanoveným ich vlastným predpisom. Voľný pohyb tovarov je jedným zo základov vnútorného trhu, kvôli ktorému Slovenská republika vstúpila do EÚ a na základe toho začala s odstraňovaním všetkých tarifných a netarifných prekážok zahraničného obchodu. Touto prácou sme chceli zosumarizovať dostupné informácie o voľnom pohybe služieb, pretože technicky náročné a kvalitné služby sú podľa nášho názoru budúcnosťou Európy. Môžeme tvrdiť, že stav liberalizácie, v ktorom sa nachádza aj voľný pohyb služieb, pokiaľ ide o potrebnú európsku právnu úpravu je na ceste k vytvoreniu skutočného jednotného vnútorného trhu. V práci je konštatované, že ak chce byť SR riadnym členom Európskej únie, musí dávať prednosť spoločným záujmom EÚ pred záujmami svojho členského štátu, tak aby sme sa ako členská krajina mohli podieľať na vymoženostiach dosiahnutých v starších členských štátoch EÚ.

Kľúčové slová: Európska únia, implementácia, vnútorný trh, voľný pohyb tovarov, voľný pohyb služieb.

Abstract

One of the main objectives of the European Union is to create and build an internal market without frontiers, through which we can maximize the positive economic impact. This diploma work presents assessment of the development of European integration and internal market. Creating of internal market was mainly about the removal of various types of barriers and making way for the implementation of the four fundamental freedoms enshrined in the Treaties of the EC: the free movement of goods, free movement of persons, free movement of services and free movement of capital. The main objective of my diploma work called „Free movement of goods and services in the EU" is providing a coherent view on this issue, based on EU legislation and also on Slovak legislation. In my diploma work were used methods of examination and analysis of data. Through these methods, we come to conclusions. If the European nations choose to live in Europe, they can not be interfered with products from neighbouring countries on their own market, though the products do not exactly set their own rules. Free movement of goods is one of the basis of the internal market, for which the Slovak Republic joined the EU and has started with the elimination of all tariff and non-tariff barriers in foreign trade. In this diploma work, we wanted to summarize available information on the free movement of services, as sophisticated and high-quality services are in our view, the future of Europe. We can afford to claim that the state of liberalization, in which the free movement of services is included, and necessary European legislation are on the right way to a true single internal market. In conclusion, we claim, that if Slovakia wants to be a regular member of the European Union, we must give more priority to the common EU interest over our interests, so that we as a member country can participate on conveniences achieved in the former EU member states.

Key words: European Union, implementation, internal market, free movement of goods, free movement of services.

Zoznam skratiek:

CEN	European Committee for Standardisation
CENELEC	European Committee for Electrotechnical Standardisation
ČŠ	Členské štáty
EFTA	Európske združenie voľného obchodu
EHP	Európsky hospodársky priestor
EHS	Európske hospodárske spoločenstvo
ES	Európske spoločenstvo
ESD	Európsky súdny dvor
EÚ	Európska únia
ETSI	European Telecommunications Standards Institute
JEA	Jednotný európsky akt
GATT	Všeobecná dohoda o clách a obchode
HDP	Hrubý domáci produkt
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
SR	Slovenská republika
SÚTN	Slovenský ústav technickej normalizácie
ÚNMS SR	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR
WTO	Svetová obchodná organizácia
ZES	Zmluva o Európskom spoločenstve

Obsah

Úvod	9
1 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky	11
1.1 Vývoj európskej integrácie	11
1.2 Vnútorňý trh.....	15
1.2.1 Základné princípy vnútorného trhu.....	18
1.3 Štyri základné slobody.....	20
1.3.1 Vymedzenie pojmu voľný pohyb tovarov	21
1.3.2 Vymedzenie pojmu voľný pohyb služieb	22
2 Cieľ práce	25
3 Metodika práce	26
4 Výsledky práce	27
4.1 Voľný pohyb tovarov.....	27
4.1.1 Prekážky voľného pohybu tovarov	27
4.1.1.1 Fiškálne prekážky	27
4.1.1.2 Kvantitatívne obmedzenia	29
4.1.1.3 Technické prekážky	31
4.1.2 Povolené kvantitatívne obmedzenia	31
4.1.3 Technická harmonizácia	34
4.1.3.1 Uplatňovanie technických predpisov a noriem EÚ v SR	34
4.1.3.2 Aktéri	40
4.1.4 Vývoz a dovoz tovarov	42
4.1.4.1 Celkový vývoz a dovoz tovarov do/z SR v rokoch 2001- 2009	44
4.2 Voľný pohyb služieb	45
4.2.1 Charakteristické znaky voľného pohybu služieb	45
4.2.1.1 Ďalšie aspekty voľného pohybu služieb	46
4.2.2 Obmedzenia voľného pohybu služieb	46
4.2.2.1 Výnimky zo zákazu obmedzovania pohybu služieb.....	48
4.2.3 Finančné služby	49
4.2.3.1 Vývoj právnej úpravy v EÚ	51
4.2.3.2 Politika finančných služieb 2005-2010.....	53
4.2.4 Poisťovníctvo.....	54

4.2.5	Smernica č. 2006/123 ES o službách na vnútorný trh	55
4.2.5.1	História návrhu Smernice	55
4.2.5.2	Dôsledky prijatia smernice	58
4.2.5.3	Implementácia.....	61
Záver	.....	64
Zoznam použitej literatúry	.....	66
Prílohy	.....	69

Úvod

Európska únia naplnila svoj prvý integračný cieľ v podobe vytvorenia jednotného trhu, so zavedením štyroch základných ekonomických slobôd, ktoré zároveň tvoria prvý pilier Európskej únie. Tieto základné slobody: voľný pohyb tovarov, voľný pohyb osôb, slobodné poskytovanie služieb a voľný pohyb kapitálu predpokladali otvorenie hraníc medzi jednotlivými členskými štátmi. Na základe otvorenia hraníc tak jednotlivé subjekty mohli začať uskutočňovať svoju hospodársku činnosť, ktorá tieto hranice prekračuje.

V úvode diplomovej práce sa zaoberáme históriou a vývojom Európskej integrácie, vnútorným trhom a jeho základnými princípmi až cez vymedzenie pojmov 4 základných slobôd, medzi ktoré patrí voľný pohyb tovarov, voľný pohyb osôb, slobodné poskytovanie služieb a voľný pohyb kapitálu.

Ako tému diplomovej práce sme si zvolili problematiku voľného pohybu tovarov a služieb v Európskej únii.

Voľný pohyb tovarov tvorí jednu zo základných slobôd garantovaným vnútorným trhom Európskej únie. Dôležitú časť danej podkapitoly tvorí problematika prekážok voľného pohybu tovarov, teda nepovolené obmedzenia, tak ako sa ich Európsky súdny dvor snažil vo svojich rozsudkoch uprednostňovať počas posledných desaťročí. Poukážeme hlavne na kvantitatívne obmedzenia, fiškálne a technické prekážky voľného pohybu tovarov. Pretože z každého princípu existujú výnimky, my sme sa venovali povoleným kvantitatívnym obmedzeniam. Táto časť práce je orientovaná aj na technickú harmonizáciu, s ktorou úzko súvisí uplatňovanie technických predpisov a noriem Európskej únie na Slovensku. V práci sme sa zamerali aj na problematiku dovozu a vývozu tovarov, pretože bez tejto časti by bol pohľad na vnútorný trh tovarov v EÚ neúplný.

Zatiaľ čo pohyb tovarov sa podarilo behom 90. rokov pomerne úspešne liberalizovať, sektor služieb stále zaostával. Táto skutočnosť významným spôsobom ovplyvnila výkonnosť celej európskej ekonomiky, pretože trh postihnutý bariérami nieje zďaleka tak konkurencie schopný ako trh liberalizovaný. Predstavitelia EÚ si boli vedomí nedostatočnej pozornosti venovanej službami a v roku 2000 na zasadnutí Európskej rady v Lisabone schválili program ekonomickej obnovy, ktorej cieľom bolo vytvoriť z Európskej únie do roku 2010 najviac konkurencieschopnou ekonomikou sveta.

V druhej časti štvrtej kapitoly sa budeme venovať službám, pretože tie sa na prelomu tisícročia ukázali ako najdynamickejšie sa rozvíjajúcim sektorom ekonomiky. Na začiatku sme sa venovali charakteristickým znakom voľného pohybu služieb a ďalším jeho dôležitým aspektom. Princípy voľného pohybu služieb sú zakotvené v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva a právna úprava služieb je doplnená veľkou rozhodujúcou činnosťou Európskeho súdneho dvora.

Cieľom bolo poukázať aj na obmedzenia voľného pohybu služieb a výnimky zo zákazu obmedzovania pohybu služieb. Zamerali sme sa aj na vnímanie poskytovania finančných služieb s vývojom na právnu úpravu v EÚ a politiku finančných služieb počas rokov 2005 až 2010. Snažili sme sa pozrieť aj na problematiku poisťovníctva, pretože s touto oblasťou prichádzame do styku každý deň.

Dôležitým predmetom tejto časti diplomovej práce je Smernica o službách na vnútorný trh. Jedná sa o dokument liberalizujúci cezhraničný pohyb služieb v EÚ. Zhodnotený je vývoj a história návrhu smernice, jej obsah a dôsledky prijatia smernice, popísanie procedúry prijatia smernice o službách a jej implementácia v členských krajinách ako aj v Slovenskej republike. Snažili sme sa potvrdiť tak názor, že jej prijatie bolo nutné pre dovŕšenie vnútorného trhu.

1 Prehľad o stave riešenej problematiky

1.1 Vývoj európskej integrácie

Nováčik, D. - Futej, D. - Geistlinger, M. - Kunová, V. - Cressati, C. - Zahoráková, R. - Komorník, P. (2002) uvádzajú, že myšlienku o európskej integrácii prvýkrát vyslovil už v roku 1930 francúzsky minister zahraničných vecí Aristid Briand. Danú myšlienku pretransformoval na projekt európskej integrácie, ktorý obsahoval návrh na vytvorenie Európskej federálnej únie. Cieľom Briandovho projektu bola konštruktívna spolupráca, vytvorenia zjednotenej Európy a vytvorenie spoločného trhu.

Šibl, D. (1995) uvádza, že po druhej svetovej vojne bola iniciatíva k zjednoteniu Európy inšpirovaná americkým modelom. Myšlienka k vytvoreniu Spojených štátov európskych pretrvávala veľmi dlho. Francúzsky politik Jean Monnet napísal 5. augusta 1943 “Nebude mier v Európe, ak sa štáty obnovia na princípe národnej suverenity. Európske krajiny sú príliš malé na to, aby ľuďom zabezpečili prosperitu, ktorú moderné podmienky umožňujú a robia ju teda nevyhnutnou. Potrebujú väčšie trhy. Ich prosperita a rýchly sociálny rozvoj nie sú možné bez sformovania sa európskych štátov do federácie alebo do európskej pospolitosti, ktorá by z nich utvorila spoločnú ekonomickú jednotku. Ostatní, Angličania, Američania, Rusi majú svoje vlastné svety, do ktorých sa na čas môžu uzavrieť. Francúzsko je zviazané s Európou. Nemôže z nej uniknúť. Od riešenia európskeho problému závisí život Francúzska.”

Neustupná, L. (1992) píše, že v roku 1946 počas svojho prejavu Winston Churchill vyzval v Zurichu k znovu vytvoreniu európskej rodiny, ktorej základ by tvorilo partnerstvo povojnového Nemecka a Francúzska. Do zjednocovania sa v priebehu roku 1948 začalo zapájať množstvo organizácií a spoločenstiev, ktoré sa spojili v organizáciu Európske hnutie. V máji 1948 v Haagu navrhol kongres zvolený touto organizáciou tri rezolúcie, ktoré predstavovali základné návrhy smerujúce k európskemu zjednocovaniu, a to tak v oblasti politickej a hospodárskej ako aj v oblasti sociálnej.

Šíbl, D. (1995) uvádza, že za veľmi zložitých okolností prebiehalo založenie prvého integračného zoskupenia na európskom kontinente. Názory európskych štátov neboli na túto problematiku jednotné a tak sa vykryštalizovali dve skupiny štátov. Veľká Británia stála na čele prvej skupiny, ku ktorej sa pripojili škandinávске štáty, Švajčiarsko, Rakúsko, ktorých štatútom bola politická neutralita. Spolu sa usilovali len o posilnenie vzájomnej hospodárskej spolupráce a o utvorenie takej organizácie, ktorá by len minimálne obmedzovala ich štátnu suverenitu. Na druhej koncepcii sa zhodli Francúzsko, Taliansko, vtedajšia NSR a krajiny Beneluxu. Od prvej skupiny sa principiálne odlišovali tým, že sa orientovali na utvorenie federalisticky koncipovaného integračného celku, na ekonomickú, politickú i vojenskú integráciu. Týmto štátom sa v priebehu 50. rokov podarilo vytvoriť integračné štruktúry, ktoré tvoria jadro európskej integrácie. Vytvorili sa tri separátne integračné zoskupenia s rovnakou členskou základňou. Európske spoločenstvo pre uhlie a oceľ, Európske hospodárske spoločenstvo a Európske spoločenstvo pre jadrovú energiu.

Neustupná, L. (1992) hovorí, že k prvému zoskupeniu viedlo odvetvie uhlia a ocele, ktoré tvorilo tradičný základ pre uplatňovanie politickej sily. Toto integračné zoskupenie bolo uzatvorené dňa 18. apríla 1951 v Paríži medzi Belgickom, Francúzskom, Talianskom, Luxemburskom, Holandskom a SRN vstúpila v platnosť 25. júla 1952. Európske spoločenstvo pre uhlie a oceľ riešilo, aby sa prostredníctvom spoločného trhu prispievalo k hospodárskemu rozvoju, rastu zamestnanosti a životnej úrovne v členských štátoch.

K prehĺbovaniu európskej integrácie sa pripojila aj francúzska iniciatíva, ktorá vypracovala Zmluvu o Európskom obrannom spoločenstve. Cieľom zmluvy bolo, aby armády jednotlivých štátov disponovali svojimi ozbrojenými zložkami len vo výnimočných prípadoch. Zmluva bola podpísaná zmluvnými stranami Európskeho spoločenstva uhlia a ocele 27. mája 1952.

Wessels, W. a kolektív. (1997) charakterizujú, že na základe Rímskej zmluvy vznikla zmluva o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva a zároveň aj Európske spoločenstvo pre jadrovú energiu 25. marca 1957, ktorá vstúpila v platnosť 1. januára 1958. Základnou úlohou EHS bolo podporovať zriadenie spoločného trhu a postupným zblížením hospodárskej politiky členských štátov rozvoj ekonomického života, nepretržitý a vyrovnaný hospodársky rast.

Šmejkal, V. - Janatka, F. a i. (2004) charakterizujú, že zmluvné strany preskočili prvý integračný stupeň, zónu voľného obchodu, keď sa ihneď zaviazali vytvoriť colnú úniu a to najneskôr do konca roku 1969. Súčasťou zmluvy sa stal harmonogram percentuálneho znižovania cla a colného sadzobníka pre konkrétne výrobky. S predstihom sa 1.7.1968 dosiahlo Colnej únie, čo znamenalo pre tovar, ktorý mal pôvod v spoločnom trhu EHS, že sa na celom jeho území mohol predávať bez colných poplatkov. Tovar, ktorý bol na spoločný trh dovážaný, bol vo všetkých členských štátoch preclený rovnakým spôsobom aj sadzbou. Bezcolný obchod vnútri a jednotné clo navonok sa stali základnými definičnými znakmi spoločného trhu EHS.

Tichý, L. - Arnold, R. - Svoboda, P. - Zemánek, J. - Král, R. (2006) charakterizujú, že vytvorenie priestoru s voľným pohybom tovaru, osôb, služieb a kapitálu sa malo stať ďalším krokom na ceste za dosiahnutím ekonomicky silného Európskeho hospodárskeho spoločenstva. Podľa harmonogramu stanoveného v Zmluve o EHS mal byť 1.1.1970 dosiahnutý spoločný trh. Na základe tzv. Politiky prázdnych kresiel a následnom prijatí Luxemburského kompromisu dostáva EHS v polovici 60. rokov do politickej krízy. V 70. rokoch podporené dôsledky prvého rozšírenia o Veľkú Britániu, Írsko a Dánsko a celú radu ekonomických aspektov, cez ropné krízy, kurzové výkyvy až k rastúcej nezamestnanosti a stagnujúcemu hospodárskemu rastu. Členské štáty sa rozhodli zo začiatku budovania neviditeľnej bariéry pre ochranu vlastného trhu a ekonomická integrácia tak na viac ako pätnásť rokov zostala na mŕtvom bode. Na začiatku 80. rokov zavládlo v EHS reformné prostredie, kedy bolo vypracovaných niekoľko správ a iniciatív, ktoré navrhovali riešenie problému. Najvýznamnejšiu rolu v tejto oblasti zohrala Biela kniha o vnútornom trhu komisára Jacquesa Delorse. Biela kniha nebola právne záväzným aktom, predstavovala iba akýsi súhrn faktorov, ktoré bránili dokončeniu spoločného trhu. Bolo v nej vymenovaných celkom 279 prekážok, ktoré boli rozdelené na technické, fyzické a daňové prekážky.

Baldwin, R. - Wyplosz, Ch. (2008) uvádzajú, že Delors, ktorý sa stal prezidentom Európskej komisie v roku 1985, bol oddaný myšlienke znovu naštartovať ekonomickú integráciu. Presadzoval program, ktorý mal dotvoriť vnútorný trh. Tento program Delors nazýval ako Program jednotného trhu, i keď bol často označovaný ako Program vnútorného trhu, alebo tiež Program 1992, či skrátené EC92.

Šmejkal, V. - Janatka, F. a i. (2004) píše, že význam JEA nespočíva len v tom, že v primárnom práve s konečnou platnosťou zakotvil 31. decembra 1992 dokončenie spoločného trhu, ale obsahuje aj harmonogram, podľa ktorého mali byť jednotlivé prekážky spoločného trhu odstraňovaním. JEA zaviedla do rozhodovania o legislatíve jednotného trhu schvaľovanie kvalifikovanou väčšinou hlasov v Rade. Obnovená dynamika integrácie bola tak mohutná, že sa dokonca členské štáty dohodli i na tom, čo JEA iba naznačovala, na vytvorenie hospodárskej a menovej únie, tj. jednotnej meny.

Nováčková, D. (2004) uvádza, že necelých desať rokov po prijatí JEA vstúpila v platnosť ďalšia novela primárneho práva, tzv. Maastrichtská zmluva o založení Európskeho spoločenstva (ZES) a spolu s ňou zmluva o Európskej únii. Európska únia vznikla na základe Zmluvy o Európskej únii z Maastrichtu, ktorá bola podpísaná dvanástimi členskými štátmi 7. februára 1992 a nadobudla platnosť v roku 1993. „Maastrichtská zmluva“ je považovaná za najvýznamnejší dokument v histórii európskej integrácie a vytvorila inštitút politickej jednoty medzi jednotlivými členskými štátmi. ZES upravovala harmonogram realizácie hospodárskej a menovej únie. Jej hlavný význam je vidieť v tom, že zakotvila reformu rozhodovacích postupov inštitúcií (tzv. 1. pilier EÚ) a taktiež zahrnula ustanovenie o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (2. pilier EÚ) a o spolupráci v oblastiach súdu a vnútra (3. pilier EÚ).

K hlavným cieľom, pre ktoré bola Európska únia založená, patrí:

- podporovať ekonomický a sociálny pokrok a vysokú úroveň zamestnanosti a dosahovať vyvážený trvalo udržateľný rozvoj, najmä vytvorením priestoru bez vnútorných hraníc, posilňovaním ekonomickej a sociálnej súdržnosti, zavedením hospodárskej a menovej únie a v konečnom dôsledku zavedením jednotnej meny v súlade s ustanoveniami Zmluvy o EÚ;
- presadzovať svoju identitu na medzinárodnej úrovni, najmä uskutočňovaním spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, vrátane postupného vymedzovania spoločnej obrannej politiky, ktorá by mohla viesť k spoločnej obrane podľa článku 17;
- posilňovať ochranu práv a záujmov občanov členských štátov zavedením občianstva Únie;
- zachovávať a rozvíjať Úniu ako priestor slobody, bezpečnosti a práva, v ktorom sa

zaručuje voľný pohyb osôb v spojitosti s vhodnými opatreniami, týkajúcimi sa kontroly na vonkajších hraniciach, príst'ahovalectva, práva azylu a predchádzaniu a boja proti kriminalite;

- v plnom rozsahu zachovávať *acquis communautaire* a rozvíjať ho, pričom sa zväži do akej miery je potrebné revidovať politiku a formy spolupráce, ustanovené Zmluvou o EÚ s cieľom zabezpečiť efektívnosť mechanizmov a orgánov Spoločenstva.

Presidency Conclusions, Lisbon European Council (2000). Rok 1993 môžeme považovať za rok, kedy začal jednotný vnútorný trh naozaj fungovať. Aj keď nebolo odstránených celé rady prekážok jednotného trhu. Ich súhrn a zároveň zoznam opatrení, ktoré mali viesť k ich likvidácii, obsahoval Akčný plán k zavŕšeniu jednotného vnútorného trhu zo dňa 4. júna 1997. V roku 1999 pokročila ekonomická integrácia členských štátov ES ďalej, pretože 11 členských štátov prijalo spoločnú menu Euro. Ukázalo sa, že neúčast' Veľkej Británie, Írska a Dánska na projekte o spoločnej mene nijak neubrání vo zvyšovaní úrovne spolupráce medzi niektorými členskými štátmi, a že jednotný vnútorný trh postačuje ako integrační základ pre všetky členské krajiny. Prehlbovanie spolupráce medzi členskými krajinami sa prejavilo aj na summite v Lisabone v marci 2000, kedy sa predstavitelia členských štátov dohodli, že chcú do desiatich rokov urobiť z únie najkonkurenčnejšiu a najdynamickejšiu ekonomiku, schopnú udržateľného rastu s väčšími a lepšími pracovnými miestami a s viac posilnenou sociálnou súdržnosťou.

1.2 Vnútorný trh

Podľa **Zmluvy o EÚ s úplným znením zmluvy o založení Európskeho spoločenstva** bola na začiatku sektorová integrácia, Európskeho spoločenstva pre uhlie a oceľ, teda spoločný trh pre dve kľúčové komodity (1952). Ďalej to bolo utvorenie oblastí (pásma) voľného obchodu a potom postupné formovanie spoločného trhu na základe odstraňovania prekážok vzájomného obchodu. Ďalšou etapou bolo utváranie podmienok na tzv. Vnútorný trh. To znamená odstrániť všetky prekážky voľného pohybu nielen tovarov, ale aj služieb a kapitálu a do veľkej miery aj osôb.

Šíbl, D. (1999) hovorí o jednotnom európskom trhu, ktorý bol v podstate vybudovaný do konca roku 1992 a utvoril v priestore Európskych spoločenstiev podmienky analogické podmienkam vnútorných trhov členských krajín. Úspešne sa vybuďoval v relatívne veľmi krátkom čase. K jeho realizácii prispelo nielen zmluvné zakotvenie tohto cieľa v Jednotnom európskom akte, ale aj súhlas členských krajín s tým, aby jednotlivé opatrenia smerujúce k jeho realizácii mohli byť prijímané kvalifikovanou väčšinou, teda nie jednomyseľne. Rovnako pozitívne pôsobila aj dohoda o vzájomnom uznávaní národných regulačných opatrení pri odstraňovaní bariér, stojacich v ceste spoločnému trhu.

Svatoš, M. a i. (2009) píšú, že dlhodobá spolupráca medzi štátmi Európskeho spoločenstva a krajinami združenými v Európskom združení voľného obchodu (EFTA) vyústila vo vytvorení takzvaného Európskeho hospodárskeho priestoru, EHP (European Economic Area, EEA), čo v praxi znamenalo vytvorenie zóny voľného obchodu medzi obidvoma zoskupeniami. Zmluva bola podpísaná v roku 1992 v portugalskom Porte. EHP začal oficiálne fungovať k 1.1.1994. V roku 2008 tvoril Európsky hospodársky priestor 27 členských štátov EÚ a štáty EFTA s výnimkou Švajčiarska. Švajčiarsko síce Zmluvu o EHP podpísalo, no na základe odmietavého výsledku referenda však svoju účasť stiahlo.

Nováčková, D. (2004) opisuje hospodársku integráciu v širšom kontexte, ktorú definuje ako spojenie hospodárskych síl alebo medzištátne hospodárske spojenie. Tomuto tvrdeniu zodpovedá aj rozhodnutie Súdneho dvora ES v právnej veci C-78/70 Deutsche Gramophon, ECR-1971, 487, kde Súdny dvor ES dal najavo, že prvoradým cieľom Zmluvy o EHS (dnes ES) je spojenie národných trhov do jednotného trhu. Hospodárska integrácia je sprevádzaná nasledujúcimi etapami:

- zóna voľného obchodu: je založená na vzájomnej spolupráci členských štátov, ktoré sa rozhodli byť účastníkmi zóny voľného obchodu, pre ktorú je charakteristické, že členské štáty zóny voľného obchodu rušia medzi sebou všetky tarifné aj kvantitatívne obmedzenia;
- colná únia má rovnaký colný režim, je to mechanizmus založený na systémoch;
- združenia colných platieb medzi členskými štátmi EÚ;
- spoločný trh je režimom, v ktorom zúčastnené štáty sledujú spoločné hospodárske ciele dopĺňané sektorovými politikami. Je vnímaný aj ako priestor pre bezbariérovú

- spoluprácu, v ktorom sa predpokladá prepojenie národných ekonomík;
- menová únia zahŕňa jednotný menový systém a jednu centrálnu banku;
  - hospodárska únia je determinovaná celkovou integráciou ekonomík členských štátov a hospodárstva v nadnárodných inštitúciách zodpovedných za formovanie hospodárskej politiky.

Figel, J. - Adamiš, M. (2004) hovoria o Európskej únii. Tá je postavená podľa Zmluvy o EÚ na troch základných pilieroch – Európske spoločenstvo, Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika, Spravodlivosť a vnútorné záležitosti. Obsah prvého piliera tvoria štyri základné slobody – voľný pohyb tovarov, voľný pohyb pracovných síl, slobodné poskytovanie služieb, voľný pohyb kapitálu a spoločná poľnohospodárska politika, spoločná obchodná politika, sociálna politika, politika životného prostredia, hospodárska a menová únia. Prvý pilier predstavuje celý vnútorný trh EÚ.

Zmluva o Ústave pre Európu, po I. Únia prijíma opatrenia s cieľom vytvoriť vnútorný trh alebo zabezpečiť jeho fungovanie v súlade s príslušnými ustanoveniami ústavy. A po II. Vnútorný trh predstavuje priestor bez vnútorných hraníc, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb štyroch služieb.

Treumerová Ammitzbollová, M. (2005) charakterizuje jednotný trh, že je jedným z kľúčových pojmov EÚ a jeho cieľom je odstrániť prekážky kladené voľnému pohybu tovarov a služieb medzi členskými krajinami únie. Tento trh je doplnený pravidlami, ktoré zaisťujú, aby sa nenarušovala súťaž v rámci jednotného trhu. Predpisy ČŠ boli zjednotené do miery potrebnej na fungovanie tohto trhu.

Bilčík, V. - Brucko, M. (2001) spomínajú, že jedným z najvýznamnejších výsledkov európskej integrácie je vytvorenie vnútorného trhu medzi krajinami EÚ. Najmä vďaka integrácii patrí EÚ medzi najsilnejšie ekonomiky sveta. Obchodné a ekonomické vzťahy medzi členskými krajinami sa rozvíjajú v podmienkach postupnej implementácie čoraz sofistikovanejších integračných foriem. EÚ od svojho založenia prešla štyrmi štádiami makroekonomickej integrácie a každý z uvedených foriem predstavuje vyšší stupeň prepojenia medzi štátmi: Pásmo voľného obchodu, Colná únia, Spoločný trh, Hospodárska a menová únia.

Janiček, L. - Drdla, M. - Rais, K. (2002) charakterizujú jednotný trh za zahrňujúce územie ČŠ, ktoré poskytuje každému účastníkovi možnosť slobodne vyrábať, kupovať, investovať, predávať, poskytovať služby a využívať ich. Ide o splynutie trhov ČŠ v jeden spoločný trh, v ktorom sú podmienky čo najviac podobné podmienkam na skutočnom vnútornom trhu jedného štátu.

V **Publikácii Riadiaceho strediska CEN. (2002)** sa píše o procese vytvárania Jednotného trhu, ktorý neznamena iba vytváranie nových orgánov, nástrojov, procesov a postupov, ale aj nahradenie dobre fungujúcich a dobre akceptovaných národných praktík, procesov a postupov. To znamená, že obchodovanie na Jednotnom trhu nevyžaduje iba vytvorenie spoločných nariadení a technických noriem, ale aj ich nahradenie všeobecne uznávanými spoločnými textami. To sa musí dosiahnuť bez narušenia jednotlivých hospodárskych systémov a súčasne s dobrovoľnou spoluprácou najväčších záujmových skupín. Je to veľká úloha a skutočne sa začala uskutočňovať s príchodom smerníc nového prístupu.

Zmluva o založení Európskeho spoločenstva, Jednotný európsky akt definuje vnútorný trh ako priestor bez vnútorných hraníc, v ktorom je zaistený voľný pohyb tovarov, osôb, služieb a kapitálu.

Janků, M. - Svobodová, A. (1999) hovoria o Vnútornom trhu ako o oblasti, v ktorej sa hospodárske dianie odohráva podľa jednotných pravidiel a za rovnakých podmienok. Medzi jednotlivými časťami vnútorného trhu nesmú existovať žiadne bariéry a prekážky, a to ani rázu technického, fyzického, daňového. Ak nemá dochádzať k obmedzeniam štyroch základných slobôd, je potrebné zákony a právne normy členských štátov zladovať, harmonizovať.

1.2.1 Základné princípy vnútorného trhu

Rozsudok ESD vo veci Rewe Zentrale AG v Nundesmonopolverwaltung für Branntwein uvádza za základné princípy vnútorného trhu:

- Zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti: toto pravidlo je vyslovené obecné

v čl. 12 ZES. Vo svojej podstate znamená, že na štátnych príslušníkov iných členských štátov musí byť automaticky aplikovaný národný režim. Ustanovenie o zákazu diskriminácie obsahuje rovnako články upravujúce jednotlivé slobody (čl. 39, 43 a 49 ZES). Podľa čl. 12 (býv. čl. 6) môže Rada prijímať predpisy, ktoré zakazujú znevýhodňovanie z dôvodov štátnej príslušnosti.

- Harmonizácia právnych predpisov: tento princíp je zakotvený v čl. 3 odst. 1 SES. Právne nariadenia členských štátov obsahujú najrôznejšie druhy obmedzení a prekážok, ktoré znemožňujú v rozvoji vnútorného trhu. Úlohou Spoločenstva je snažiť sa pomocou harmonizácie vnútorných právnych predpisov tieto prekážky odstraňovať a splniť tak svoje poslanie stanovené v čl. 2 SES. Až do roku 1987, kedy vstúpil do platnosti Jednotný právny akt, boli právne predpisy harmonizované na základe tzv. vertikálneho prístupu. Spoločenstvo vytváralo pomerne podrobné normy zamerané na jednotlivé úzko vymedzené oblasti ekonomiky. Dnes je pre harmonizáciu predpisov charakteristický tzv. horizontálny prístup: Pre jednotlivé odvetvia sú vytvárané obecné platné minimálne štandardy, ktoré je každý povinný bezpodmienečne dodržiavať.

- Zásada vzájomného uznávania: táto zásada umožňuje dosahovať ciele jednotného vnútorného trhu i v tých oblastiach, ktoré nie sú doposiaľ úplne plne harmonizované. Princíp, podľa ktorého musia byť výrobky uvedené na trh, v súlade s predpismi jedného členského štátu a umožnený prístup na trh ktoréhokoľvek ďalšieho členského štátu, vychádza z rozhodnutia ESD vo veci Cassis de Dijon.

Rozsudok ESD vo veci Van Weseamel opisuje, že aj keď sa stále používa prevažne v oblasti voľného pohybu tovarov, významným spôsobom ovplyvnil aj fungovanie ďalších slobôd. V oblasti voľného pohybu služieb sa napríklad prejavuje v tzv. zákaze dvojitého zaťaženia. Štát, ako príjemca služby, je povinný prihliadať na podmienky, ktoré by bol poskytovateľ služby povinný plniť vo svojej domovskej krajine.

Báraňová-Čiderová, D. - Svitana, R. - Vetrák, M. (2006) uvádzajú, že jedným z hlavných cieľov európskej integrácie je vytvoriť spoločný priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Lipková, E. (2006) píše, že iba jednotný európsky trh umožňuje väčší rozsah výroby, že iba zjednotený európsky trh umožňuje väčší rozsah výroby, špecializácie, silnejšej konkurencie, rast investícií, inovácie a rýchlejší hospodársky rast. Taktiež vedie k zníženiu napätia vo vzťahoch medzi jednotlivými európskymi štátmi.

Mogyorosiová, Z. (2006) uvádza, že základné slobody predpokladali otvorenie hraníc medzi jednotlivými členskými štátmi, aby mohli jednotlivé subjekty uskutočňovať hospodársku činnosť, ktorá tieto hranice prekračuje.

1.3 Štyri základné princípy slobody

Voľný pohyb osôb

Euroinfo, po vstupe do EÚ (s istými krátkodobými výnimkami pri práci i poskytovaní služieb v niektorých pôvodných členských krajinách) majú občania nových členských krajín zaručené právo voľného pohybu v celej EÚ. Po vstupe do únie budú môcť voľne cestovať alebo usadiť sa v inom členskom štáte, študovať alebo pracovať vo výskume, podnikat' alebo poskytovať služby. Na občanov nových členských štátov sa vzťahuje tzv. preferenčné pravidlo – zamestnávateľia ich musia uprednostniť pred inými cudzincami. Sloboda pohybu osôb v širšom zmysle je chápaná aj ako výkon pracovnej alebo ekonomickej činnosti na voľnom trhu pracovných síl.

Voľný pohyb kapitálu

Euroinfo, jednotný ekonomický priestor je determinovaný aj spoločným trhom kapitálu a finančných služieb, čo znamená väčší priestor pre ponuku kapitálu, nižšie sadzby, dokonalejšiu konkurenciu a zdokonalenú alokáciu kapitálu. Európski občania a firmy majú voľný prístup k finančným službám vo všetkých členských štátoch. Existujú spoločné opatrenia zamerané proti daňovým únikom a proti praniu špinavých peňazí. Banky, ktoré majú povolenie podnikat' v jednej členskej krajine, môžu ponúkať svoje služby v priestore celej EÚ, čím sa zvyšuje rôznorodosť dostupných finančných služieb a v niektorých prípadoch sú lacnejšie poskytované služby. Od polovice 1994 existuje aj jednotný poisťovací trh – poisťovne môžu svoje služby predávať v priestore celej EÚ a dozerajú na ne orgány v ich domovskej krajine.

1.3.1 Vymedzenie pojmu voľný pohyb tovarov

Nováčková, D. (2004) tvrdí, že Zmluva o ES vo svojich ustanoveniach nedefinuje pojem tovar. Podľa rozhodnutia Súdneho dvora ES v spore 7/68 Commission/Italy 1968 ECR 423,1969 za výrobky alebo tovar sa považuje čokoľvek, čo môže byť spôsobilé na peňažné ohodnotenie a čo môže byť predmetom obchodnej transakcie. Uvedené rozhodnutie bolo následne doplnené rozhodnutím Súdneho dvora ES C-2(90/Commission(Belgium 1992, ECR I-4431,1993m 30 CMLR 351, ktoré prispieva k objasneniu pojmu tovar, pod ktorým treba rozumieť výrobky, ktoré sú schopné byť predmetom obchodnej transakcie Za tovar sa považujú nielen predmety spotreby, ale aj poľnohospodárske výrobky, elektrina, rôzne iné druhy energie, umelecké predmety a výrobky, ako aj mince, ktoré majú numizmatickú hodnotu, nosiče zvuku a lieky, ktoré sú určené na osobnú spotrebu jednotlivca.

Zmluva o založení Európskeho spoločenstva, pojmom tovar nemôže byť označené to, čím právo zakazuje obchodovať (napr. drogy), tovarom nie sú práva (napr. duševné vlastníctvo), tovarom nie sú ani veci, ktoré práva osvedčujú (napr. Loterijné lístky). Čl. 23 a 24 SES používajú pojmy výrobky a tovary ako synonyma.

Svoboda, P. (2007) uvádza, že pojem tovar nieje definovaný v ZES, ale iba v judikáte ESD. Je tovar osvetlený takto: tovar oceníteľný v peniazoch a schopný byť predmetom obchodnej transakcie.

Svoboda, P. (2002) popisuje právnu úpravu voľného pohybu tovarov v primárnom práve ako rozptýlená. Podstatné ustanovenia o voľnom pohybe tovarov môžeme nájsť v nasledujúcich článkoch SES:

- články 23-27 SES o colnej únii;
- články 28-31 SES zakazujúce kvantitatívne obmedzenie medzi členskými štátmi;
- články 87 a 88 SES zamerajúce sa na podpory, ktoré ovplyvňujú pohyb tovarov;
- články 90-91 SES zakazujúcu daňovú diskrimináciu.

Zmluva o EÚ – Amsterdamské Znenie, za výrobky vo voľnom obeh v členskom štáte sa pokladajú tie výrobky pochádzajúce z tretích krajín, pri ktorých boli splnené dovozné

formality a zaplatené clá a poplatky s rovnocenným účinkom ako iné splatné a vyrubené clá a poplatky v tomto členskom štáte, ak sa na tieto výrobky nevzťahuje nárok na plnú alebo čiastočnú refundáciu týchto ciel alebo poplatkov.

Zmluva o Ústave pre Európu, za výrobky v režime voľný obeh v členskom štáte sa považujú tie výrobky s pôvodom v tretích krajinách, pri ktorých boli splnené dovozné formality a zaplatené všetky vymerané a splatné clá alebo poplatky s rovnocenným účinkom v tomto členskom štáte, ak sa na tieto výrobky nevzťahuje nárok na plné alebo čiastočné vrátenie týchto ciel a poplatkov.

Horváth, Z. (2004) píše, že základná koncepcia jednotného trhu EÚ je tvorená jednotným hospodárskym priestorom a voľný pohyb tovarov patrí k jeho najpodstatnejším prvkom. Zárukou pre voľný pohyb tovarov je colná únia a odstránenie množstevných obmedzení medzi členskými štátmi EÚ.

Urban, L. (2002) uvádza, odstránenia prekážok a obmedzení bránilo voľnému pohybu tovarov. K odstráneniu by mohla prispieť harmonizácia národných predpisov, ktorá povedie k jednotnej legislatíve v rámci EÚ a aplikácia princípu vzájomného uznávania dokumentácie sprevádzajúcej tovar zo strany štátu, v ktorom by sa daný tovar ponúkal na predaj.

1.3.2 Vymedzenie pojmu voľný pohyb služieb

Messerlin, P. A. (2005) tvrdí, že služby sú jedným z najdynamickejších sa rozvíjajúcich sektorov európskej, ale i svetovej ekonomiky. V európskych krajinách tvoria rozhodujúcu časť tvorby HDP a ako sektor tvorí takmer 70 % pracovných miezd.

Doyle, E. (2007) uvádza, že funkčnosť európskeho trhu zo službami sa taktiež zásadnou mierou podieľa na celkovej konkurencieschopnosti Európy, a to predovšetkým s ohľadom na previazanosť voľnej zmeny služieb a rozvoja inovácií.

Mateides, A. - Ďad'o, J. (2002) tvrdia, že služby tvoria neoddeliteľnú súčasť ľudskej existencie. Predstavujú určitú časť statkov, ktoré musia ľudia spotrebovať, aby si zabezpečili svoje bytie a vytvorili podmienky pre svoj ďalší rozvoj.

Figel', J. - Adamiš, M. (2003) konštatujú, že základný princíp slobodného poskytovania služieb v rámci vnútorného trhu EÚ spočíva v práve zriaďovať a prevádzkovať živnosti a podniky v ktoromkoľvek členskom štáte za podmienok platných v tomto štáte, vzťahujúcich sa na vlastných štátnych príslušníkov. Ďalšou výhodou je možnosť poskytovať služby či už živnostníkom alebo spoločnosťou z pôvodného štátu, teda bez zmeny pobytu sídla, osoby alebo spoločnosti.

Lejour, A. (2008) píše, že sloboda poskytovať služby je jednou z najkomplexnejších a politicky najcitlivejších slobôd vnútorného trhu, ktoré viedli k tomu, že právo poskytovať služby naprieč členskými štátmi zostalo predovšetkým na papieri, teda bez hlbokého praktického dopadu pre jeho adresátov. Voľný pohyb služieb stále obmedzovali predovšetkým administratívne bariéry, ktoré prostredníctvom diskriminujúcich kritérií brzdili zahraničných poskytovateľov služieb v ich podnikaní.

Snell, J. (2002) tvrdí, že konkrétne definovať pojem služba nieje ľahké. O jeho zatiaľ pravdepodobne najdôkladnejší rozbor sa na začiatku 90. rokov pokúsila Svetová obchodná organizácia (WTO). Pri Uruguajskom kole jednaní GATT predstavila zoznam, v ktorom boli služby klasifikované do niekoľkých skupín, z ktorých každá táto skupina obsahovala ďalšie podskupiny. Jednalo sa o služby (1) obchodné, (2) komunikačné, (3) stavebné a príbuzné inžinierske služby, (4) služby predajné, (5) vzdelávacie, (6) environmentálne, (7) finančné, (8) služby, (9) zdravotné a sociálne, (10) turistické služby, (11) rekreačné, kultúrne a športovanie a (12) dopravné služby. Nechýbala ani kategória ostatné služby.

Rozsudok vo veci Reyners, právne zakotvenie sa voľnému pohybu služieb dostáva v čl. 3 odst. 1 písm. c) ZES, kde je vyslovene uvedené, že jednou z činností Spoločenstva je vytvorenie voľného trhu, ktorý sa vyznačuje odstránením prekážok voľného pohybu tovarov, osôb, služieb a kapitálu medzi členskými štátmi. Táto skutočnosť je ešte raz potvrdená v čl. 14 (býv. čl. 7a) ZES. Samostatnú úpravu poskytovania služieb nájdeme

v čl. 49 až 55 SES (býv. čl. 59 – 66). Od uplynutia prechodného obdobia, tj. od 1. januára 1970, sa týmto ustanoveniam priznáva bezprostredný účinok.

Charta základných práv Európskej únie, vo svojom čl. 15 deklaruje, že každý občan EÚ využíva slobodu si nájsť prácu, pracovať, podnikáť tam alebo poskytovať služby v ktoromkoľvek členskom štáte. Charta je síce politickým dokumentom, je však veľakrát citovaná v rozhodnutiach Európskeho súdneho dvora.

Zmluva o EÚ – Amsterdamské Znenie, v zmysle tejto zmluvy sa za služby pokladajú úkony, ktoré sa bežne poskytujú za úplatu, pokiaľ ich neupravujú ustanovenia o slobode pohybu tovarov, kapitálu a osôb. Služby zahrňujú najmä:

- a, činnosti priemyselnej povahy;
- b, činnosti obchodnej povahy;
- c, činnosti remeselnej povahy;
- d, činnosti v oblasti slobodných povolání.

V rámci **Zmluvy o Ústave pre Európu** sa zakazujú obmedzenia slobody poskytovať služby v rámci Únie vo vzťahu k štátnym príslušníkom členských štátov, ktorí sú usadení v inom členskom štáte ako osoba, pre ktorú sú služby určené. Európske zákony alebo európske rámcové zákony môžu rozšíriť uplatňovanie tohto pod oddielu na štátnych príslušníkov tretej krajiny, ktorí poskytujú služby a ktorí sú usadení v rámci Únie.

2 Cieľ práce

Ústredným cieľom politiky Európskej únie je dosiahnutie jednotného vnútorného trhu, ktorý Jednotný európsky akt priamo definuje ako priestor bez vnútorných hraníc, v ktorom je podľa ustanovenia tejto zmluvy zaistený voľný pohyb tovarov, osôb, služieb a kapitálu.

Za hlavný cieľ diplomovej práce sme si stanovili charakterizovať voľný pohyb tovarov a služieb v rámci celej EÚ. Jednotný trh EÚ funguje niekoľko rokov, ale ide o postupný a dlhodobý proces jeho výstavby, ktorý je spojený so zavádzaním a vynucovaním legislatívy jednotného trhu, zlepšením podmienok pre podnikanie a zjednodušením regulácie jednotného trhu. S celou touto problematikou súvisia právne akty a interné predpisy členských štátov EÚ.

V takto chápanom ciele je potrebné vymedziť nasledovné skutočnosti:

- posúdenie vývoja európskej integrácie a vnútorného trhu;
- zameranie sa na odstraňovanie bariér v rámci EÚ a SR;
- charakterizovanie a vysvetlenie voľného pohybu tovarov a voľného poskytovania služieb;
- vymedzenia práva, ktoré vyplývajú zo slobody voľného pohybu tovarov a voľného poskytovania služieb;
- charakteristika obmedzení, ktoré neumožňujú využívať tieto práva v plnej miere;
- analýza technických noriem a osvedčení EÚ v SR;
- analýza vývozu a dovozu tovarov z EÚ na Slovenský trh.

Európsky jednotný trh plní jeden z hlavných cieľov vytýčených zakladateľmi Európskeho spoločenstva – umožniť aby sa tovar, služby, ľudia a kapitál pohybovali z miesta na miesto rovnako voľne ako v rámci jednej krajiny.

Za najväčší úspech projektu jednotného trhu môžeme považovať odstránenie prekážok voľného pohybu tovarov. Voľný pohyb tovarov umožňuje voľný presun produktu medzi členskými krajinami bez akýchkoľvek prekážok.

Veľké množstvo práceschopného obyvateľstva v Európskej únii pracuje v sektore služieb. Preto sloboda voľného pohybu služieb má teda veľký význam.

3 Metodika práce

Objektom skúmania Diplomovej práce je voľný pohyb tovarov a služieb v Európskej únii. Práva na voľný pohyb tovarov a služieb predstavujú dve zo štyroch základných slobôd vnútorného trhu. Právo voľného pohybu tovarov umožňuje voľný presun produktov medzi členskými krajinami bez akýchkoľvek prekážok. Poskytovanie služieb cez hranice, znamená pre podniky z jedného členského štátu možnosť poskytovať služby klientom sídliačich v iných členských štátoch bez toho, aby sa poskytovatelia a zákazníci museli vzájomne premiestňovať.

Pre splnenie vytýčených cieľov sme si stanovili nasledovný metodický postup:

- vyhľadanie a vyzdvihnutie potrebných literárnych zdrojov a publikácií;
- štúdium odbornej domácej a zahraničnej literatúry a oboznámenie sa s danou problematikou;
- analýza získaných poznatkov;
- spracovanie dostupných informácií.

Údaje týkajúce sa voľného pohybu tovarov a služieb sme čerpali prevažne z kníh od domácich, ale aj zahraničných autorov. Zdrojom odbornej literatúry boli najmä Slovenská národná knižnica v Martine a Slovenská poľnohospodárska knižnica v Nitre, Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre.

Opierali sme sa o Smernice Európskej komisie, o Zmluvu o Európskej únii, o Zmluvu o ES, o judikatúry Európskeho súdneho dvora a o legislatívu Slovenskej republiky, ktorá sa prispôsobuje legislatíve EÚ. Informácie týkajúce sa voľného pohybu tovarov a služieb v EÚ sme spracovali aj z článkov odborných časopisov. Napokon ako zdroj sme využili aj internetové stránky Európskej únie.

V práci sme použili metódu analýzy a dedukcie, ktoré nám umožnili rozpracovať skúmanú problematiku na menšie časti a postupne dochádzať ku konkrétnym záverom. Na spracovanie dostupných informácií sme využili slovnú formu a formu grafu.

4 Výsledky práce

4.1 Voľný pohyb tovarov

4.1.1 Prekážky voľného pohybu tovarov

Podľa Bielej knihy majú byť odstránené prekážky k zavíšeniu jednotného trhu. Integrované záväzky pre oblasť voľného pohybu tovarov možno rozdeliť na:

- negatívne záväzky k zrušeniu diskriminačných opatrení,
- pozitívne záväzky k uskutočneniu spoločných politík.

Obecne môže členský štát brániť voľnému pohybu aktívne – prijatým obmedzeniam, alebo pasívnej - nečinnosti. Aktívne prekážky členských štátov voľného pohybu tovarov, ktoré boli alebo je nutné odstrániť, je možné rozdeliť nasledovne:

- fiškálne prekážky;
- kvantitatívne obmedzenia;
- technické prekážky.

4.1.1.1 Fiškálne prekážky

Tieto prekážky vyplývajú z priamej alebo nepriamej pomoci členských štátov predajom domácich výrobkov tým, že buď podporujú ich výrobu alebo naopak, finančne zaťažujú dovoz výrobkov z iných štátov. Fiškálne prekážky tak môžeme rozdeliť na:

- clá;
- dávky s rovnocenným účinkom cla;
- ostatné fiškálne prekážky.

Clá

V roku 1968 došlo k zrušeniu, odstráneniu a k zákazu cla. Pretože zákaz cla je jednoznačný a jednoducho kontrolovateľný a žiadna z krajín si nedovolí tento záväzok porušovať. Členské krajiny sa často snažia zavádzať finančné zaťaženia, ktoré majú formu akéhosi skrytého cla. Tieto skryté clá členské štáty označujú ako najrôznejšie dane, poplatky a snažia sa odôvodniť vybrané poplatky ako úhradu za nejaké služby.

Dávky s rovnocenným účinkom cla

Presná definícia dávok s rovnocenným účinkom cla sa nenachádza v článkoch 23-27 ani inde v zmluve ES, je treba vychádzať iba z rozhodnutí ESD. Presnú definíciu pojmu môžeme nájsť napríklad v prípade 24/68 Komisie vz. Taliansko. V tomto rozsudku je charakterizovaná ako akákoľvek peňažná dávka, i keď malá, a jej účel a spôsob vymáhania je akýkoľvek, ktorý je uvalený na domáce aj cudzie výrobky iba preto, že prekračuje hranice a ktorá nieje striktné vzatá colným poplatkom. A to i v prípade, že nieje vyberaná v prospech štátu, nemá ochrannú ani diskriminačnú povahu a výrobok, na ktorý bola uvalená, nekonkuruje tovar domácom výrobkom.

Toto rozhodnutie teda ukazuje, že rozhodujúcim rysom dávky s rovnocenným účinkom nieje jej diskriminačná povaha, ale samotná povaha jej existencie. Rozsudok 3/69 Social Fonds voor de Diamantarbeiders, vymedzuje pojem veľmi striktné a to ako akúkoľvek peňažnú dávku, byť menej výraznou, uloženou na základe prechodu tovaru cez hranice.

Existuje niekoľko výnimiek kedy dávky, ktoré štát uvaluje na export alebo import tovaru, nemusí nutne patriť k dávkam s rovnocenným účinkom. Je možné požadovať odmenu za skutočne preukázanú službu dovozcami alebo vývozcami, podmienkou ale je, aby vyššie dávky boli primerané tejto službe, importér či exportér musí mať možnosť túto službu odmietnuť a výhoda poskytnutá beneficiantovi dávky musí byť špecifická.

Povolené môžu byť také kontrolné poplatky vyberané členskými štátmi v súlade s komunitárnym právom, musia byť však splnené tri podmienky:

- dávky nepresahujú skutočné náklady poskytnutých služieb;
- kontroly sú povinné a zhodné pre všetky výrobky v celom ES;
- dávky sú predpísané komunitárnym právom v obecnom záujme ES.

Ostatné fiškálne prekážky

Rôzne zakázané druhy zdanenia môžeme zaradiť medzi ostatné fiškálne prekážky. Veľmi často sa snažili členské štáty obhajovať svoje napadnuté dávky faktom, že sa nejedná o clá ale o dane a že ich daňová oblasť patrí do ich kompetencií. Upravovať svoj daňový systém môžeme považovať za výsostné právo štátu. Na základe článku 90/2 ZES, však štát nepodrobí priamo alebo nepriamo výrobky z iných členských štátov vyššiemu vnútornému zdaneniu akéhokoľvek druhu aké je to, ktorému sú priamo alebo nepriamo podrobené podobné domáce výrobky. Členské štáty ďalej nepodrobujú výrobky iných

členských štátov zdaneniu, ktoré by poskytovalo nepriamu ochranu iným výrobkom. Článku 90 ZES odporujú hlavne diskriminačné zdanenia a ochranárske dane. Článok 90/1 ZES zakazuje dane, ktoré zaťažujú dovážané výrobky viac ako domáce výrobky. Takáto diskriminácia môže byť spôsobená napríklad:

- a, rozdielnosťou daňovej sadzby,
- b, rozdielnosťou daňového základu alebo spôsobom vyberania daní pri rovnakej sadzbe,
- c, rôznymi sankciami za nezaplatenie.

V článku 90/2 ZES sú upravené aj nepriame ochranárske dane. Podľa tohto článku štát zakazuje zdaňovať dovážané výrobky vnútornými daniami, ktoré poskytujú nepriamu ochranu iným výrobkom. Tento zákaz sa uplatňuje iba v prípadoch, kedy dovážané výrobky môžu konkurovať výrobkom tuzemským.

4.1.1.2 Kvantitatívne obmedzenia

K posilneniu vnútorného významu colná únia zakazuje ZES kvantitatívne obmedzenia, teda kvóty a opatrenia s účinkom rovnocenným kvótam. Platí to rovnako pre dovozné ako aj pre vývozné operácie.

Kvóty

Kvóty môžeme rozdeliť na dovozné a vývozné. Môže ísť o kvantitatívne obmedzenia, nutnosť získať licenciu alebo môže sa to týkať dokonca zákazu dovozu či vývozu. Kvóty sa zakladajú na právnom akte štátu, a to na právnom akte jednostrannom alebo ako súčasť medzinárodnej zmluvy. Akonáhle sú súčasťou právneho dokumentu, sú veľmi dobre rozoznateľné a z toho dôvodu i nepoužiteľné. Medzi členskými štátmi boli kvantitatívne obmedzenia pre svoju diskriminačnú povahu odstránené už v roku 1968.

Opatrenia s rovnocenným účinkom kvantitatívnym obmedzením (ORUKO)

Týka sa to hlavne zásahov administratívneho charakteru najrôznejších foriem, ktoré obmedzujú prístup na trh. Nepôsobia zjavným zákazom dovozu alebo vývozu, ale v konečnom dôsledku ich znemožňujú rovnakou mierou. Ich použitie je o to účinnejšie, pretože nieje ľahké rozlišovať či sa naozaj jedná o ustanovenia v rozpore so zmluvou. Stáva sa, že sú uplatňované na domáce aj zahraničné výrobky bez rozdielov a obhajoba ich existencie je napríklad ochranou spotrebiteľa, alebo snaha o zlepšenie kvality výrobkov.

Smernica Komisie 70/50 EHS poskytla prvé vymedzenie pojmu ORUKO ako zákonné. V rozsudku 8/74 Dassonville z roku 1974 je pojem ORUKO vymedzený ako každá úprava obchodu členských štátov, ktoré môžu obchodu vo vnútri Spoločenstva priamo alebo nepriamo, skutočne, alebo potenciálne zabraňovať. V tejto definícii sú zahrnuté otvorené diskriminačné opatrenia ako aj skryté diskriminácie. Svoboda opisuje Dassonville vzorec, ktorý v sebe zahŕňa:

ORUKO týkajúci sa výroby

- predpisy o vlastnostiach výrobkov (tvar, rozmery, zloženie, obaly ...),
- úpravy týkajúce sa designu alebo obalu,
- dvojité puncovanie,
- povinné označovanie istých druhov tovaru rovnakým označením.

ORUKO upravujúce obchodovanie

- predpisy upravujúce predchádzajúci súhlas pred obchodovaním,
- predpisy obmedzujúce alebo tie, ktoré zakazujú isté druhy propagácie,
- povinné sklady v štáte dovozu,
- úprava cien,
- kontroly,
- dovozné formality,
- povzbudzovanie ku kúpe tuzemských výrobkov.

Postupne dochádzalo k odkrývaniu diskriminačného opatrenia s rovnocenným účinkom v mnohých oblastiach. Medzi zaujímavú oblasť, u ktorej je často obtiažne preukázať, že sa jedná o OKURO, môžeme považovať povzbudzovanie ku kúpe tuzemských výrobkov. ESD si začala vo svojich rozhodnutiach koncom 70. rokov uvedomovať, že Dassonvilleho definícia nieje univerzálna, pretože týmto výkladom sa prakticky spochybňovala možnosť štátu akokoľvek regulovať obchod. Tak došlo k miernemu posunu rozhodnutia 120/78 Cassis de Dijon a k rozsudku 267/91 Keck a 268/91 Mithouard.

4.1.1.3 Technické prekážky

Sú založené na predpisoch a najrôznejších praktikách štátu. Tovar uvedený na trh podlieha spravidla predpisom technickej povahy, ktoré kladú kvalitatívne nároky na výrobky, a tým pádom môžu obmedzovať obchod. Technické prekážky môžu byť predpisy technickej povahy, ktoré samy o sebe nie sú záväzné ale určujú úroveň kvality, bezpečnosti, rozmery, obal tovaru a často sa vzťahujú aj na metódy a postupy jeho výroby, najmä ak ide o potraviny a lieky.

4.1.2 Povolené kvantitatívne obmedzenia

Z prekážok existujú kvantitatívne výnimky, ktoré môžeme vidieť v oblastiach, kedy si členské štáty zachovali isté pole možných intervencií. Podľa právneho základu môžeme obmedzenie voľného pohybu tovarov rozlíšiť do štyroch skupín:

- výnimky podľa čl. 30 ZES – tzv. dôležité požiadavky,
- sudcovské výnimky, tzv. pravidlo rozumu judikatúry Cassis de Dijon, uznávajúci ako dôvody k nediskriminačnému obmedzeniu voľného pohybu tovaru tzv. kategorické požiadavky,
- obmedzenia povolené čl. 100, 119, 95/4 a 307 ZES, ktorá ma rozdiel od čl. 30 ZES sú možné iba vtedy, ak im udelila Komisia resp Rada EU súhlas,
- obmedzenie voľného pohybu zbraní, streliva a vojnového materiálu, ku ktorým nieje možný ani súhlas Komisie, ani splnenie iných podmienok.

Výnimky z článku 30 ZES – tzv. dôležité dôvody

Článok 30 presne vymenováva výnimky, na základe ktorých môžu členské štáty ďalej uplatňovať predpisy, pretože tieto predpisy sú vlastne opatrením s rovnocenným účinkom.

Jednotlivé dôvody čl. 30 pre ospravedlnenie prekážok voľného pohybu sú:

- Verejná mravnosť, ktorá podľa súdu náleží do právomoci každého členského štátu, ktorý si stanoví vlastné požiadavky na verejnú morálku vlastného rebríčka hodnôt a vlastnú zvolenú formu. Členský štát sa nemôže dovolávať verejnej mravnosti k tomu, aby zakázal dovoz tovarov, pokiaľ jeho vlastné právo neobsahuje zákaz výroby alebo obchodovanie rovnakým tovarom na jeho vlastnom území. Takouto

výnimkou môže štát zakázať dovoz pornografického materiálu, alebo jej zákaz predávať mimo špecializované predajne. Za príklad môžeme uviesť rozsudok 34/79 Henn a Darby.

- Verejný poriadok, mocou tejto výnimky pretláčajú členské štáty iné dôvody, ktoré nie sú vyslovene uvedené v čl. 30 ZES. Príkladom obmedzenia voľného pohybu tovaru z dôvodu verejného poriadku môže byť napr. rozsudok 7/78 Regina.
- Verejná bezpečnosť, ktorá zahŕňa vnútornú aj vonkajšiu bezpečnosť členského štátu. Patrí sem napríklad boj proti terorizmu. Za výnimku umožňujúcu štátom brániť svoje strategické záujmy môžeme považovať rozsudok 72/83 Campus Oil.
- Ochrana zdravia a života ľudí a zvierat, ochrana rastlín. Často uplatňovaným obmedzením patria zákazy dovozu na základe ochrany zdravia a života ľudí a zvierat. Takýto dôvod je spoločný v článku 30 tak aj v judikatúre Cassis de Dijon. Opatrenia, ktoré sa odvolávajú na tento dôvod, sa týkajú najviac obchodu s potravinami alebo s liekmi.
- Ochrana životného prostredia, ktoré sa týka najčastejšie o spory o prevoze odpadkov a spadá pod vyššie uvedený odstavec.
- Ochrana kultúrneho bohatstva. Nariadením 3911/92 je upravený obchod s kultúrnymi hodnotami medzi ES a tretími krajinami. Smernica 93/7 upravuje navrátenie kultúrnych statkov, ktoré nedobrovoľne opustili územie členského štátu. Členským štátom tieto dokumenty umožňujú definovať pojem kultúrneho statku a v dôsledku toho zamedziť ich vývozu za použitia čl. 30 ZES.
- Ochrana priemyselného a obchodného vlastníctva, ktorá zahŕňa autorské práva i Práva k obchodnej firme. Výhrady duševného vlastníctva je možné použiť k obmedzeniam dovozu a vývozu tovaru na území niektorého členského štátu EÚ, ale u tranzitu to nieje možné, pretože nedochádza k žiadnemu užitiu predmetu duševného vlastníctva.

Podľa Svobodu, musia členské štáty preukázať, že:

- skutkový stav skutočne zodpovedá niektorej výnimke;
- nesmie sa jednáť o úmyselnú diskrimináciu;
- nesmie sa jednáť o skryté obmedzenie voľného pohybu tovarov;
- národné obmedzenie musí byť nutné a primerané, nesmie byť restriktívnejšie, ako je treba ku sledovanému cieľu.

Obmedzenie voľného pohybu tovaru kvôli tzv. Kategorickým požiadavkám podľa judikatúry Cassis de Dijon tzv. Pravidlo rozumu

Princíp vzájomného uznávania sa nazýva pravidlo rozumu. Daným pravidlom sa stanovilo zásada, že výrobok vyrobený v niektorom členskom štáte v súlade s jeho technickými normami a uvedený tam do voľného obehu je voľne obchodovateľný na celom území ES.

Výnimky z tejto zásady tvoria prípady, kedy medzi členskými štátmi:

- nedošlo k harmonizácii národných noriem pre výrobky rovnakého druhu, teda situácie, ktoré zostávajú v právomoci úpravy členských štátov a
- týkajúce sa legitímnych cieľov verejného záujmu, tzv. Kategorické požiadavky, ktoré rozsudok Cassin de Dijon demonštratívne vypočítavá.

Ak sa štát nepozera na domáce a zahraničné subjekty pri regulácii obchodu odlišne, táto regulácia neodporuje čl. 28 a 29 ZES. Štáty potom podľa rozsudku Cassis de Dijon nemôžu vytvárať normy brániace dovozu tovarov z iných krajín. Ale podľa judikatúry Keck a Mithouard môžu vydať legislatívu, ktorá reguluje domáci trh, pokiaľ tým nedochádza k diskriminácii importovaných výrobkov.

Obmedzenia povolené so súhlasom Rady EÚ alebo Komise

Rade EÚ a Komisie je v niektorých ustanoveniach ZES prisúdená možnosť udeľovať členským štátom výnimky k obmedzeniam voľného pohybu tovarov, najmä v prípadoch spojených s problémami so zásobovaním istými výrobkami (čl. 100 ZES), platobná bilancia (čl. 119 ZES), bezpečnosti práce ochrany životného prostredia (čl. 95/4 ZES).

Obmedzenia voľného pohybu zbraní, streliva a vojnového materiálu bez akéhokoľvek súhlasu

Aby sa mohli zaviesť tieto obmedzenia nie je potrebný ani súhlas Komisie, ani splniť iné podmienky. Členským štátom čl 296/1 písm. b) ZES vyhradzuje právomoc obmedziť obchod zo zbraňami, strelivom a iným vojnovým materiálom a to podľa toho:

- nakoľko je to nutné k ochrane podstatných záujmov bezpečnosti daného členského štátu,

- alebo také obmedzenie, ktoré nenaruší súťaž na trhu výrobkov dvojitého použitia, t.j. chemické, biologické a rádioaktívne výrobky vhodné k zneužitiu k vojenským účelom a ktoré musia získať k exportu zvolenie členských štátov. Nejedná sa iba o vyňatie tohto tovaru z voľného pohybu tovarov, ale o ochrannú klauzulu, ktorú členské štáty môžu využiť v jednotlivých prípadoch, ale iba za splnenia určitých podmienok.

4.1.3 Technická harmonizácia

Technická harmonizácia je jedným zo spôsobov akým sa dá vyhnúť obmedzeniam voľného pohybu výrobkom, ktoré sú neprijateľné podľa čl. 28 a 30 Zmluvy ES. Jej hlavným cieľom je zosúladiť rozdielnych národných požiadaviek, že neumožňujú uplatňovanie zásady vzájomného uznávania.

4.1.3.1 Uplatňovanie technických predpisov a noriem EÚ v SR

Do 31.12.1999 bolo upravené v SR posudzovanie zhody a akceptácia priemyselných výrobkov predpismi o štátnom skúšobníctve (zákon č. 30/1968 Zb. v platnom znení), zákonom o technických normách a vykonávacími vyhláškami ÚNMS SR pre vykonávanie, schvaľovanie, resp. Certifikáciu výrobkov. V rokoch 1995 až 2002 v rámci harmonizácie právnych predpisov SR s komunitárnym právom ES a v pred prístupovom procese SR do EÚ bola problematika záväznosti Slovenských technických noriem a ich tvorba veľmi aktuálna. Počas tohto obdobia došlo k uplatneniu ustanovení colného zákona o kontrole certifikátov a všetky technické normy boli plne záväzné. Zákonom č. 264/1999 Z. z. O technických požiadavkách na výrobky a posudzovanie zhody, ktorý nadobudol účinnosť od 1.1. 2000, neskôr bol novelizovaný zákonom č. 436/2001 Z. z. s účinnosťou od 1. novembra 2001 a zákonom č. 254/2003 Z. z. s účinnosťou od 1. augusta 2003. SR splnila podmienku implementácie smerníc ES o všeobecnej bezpečnosti výrobkov. Jednotlivé etapy harmonizácie a uplatňovania technických predpisov a noriem EÚ v SR sú :

- Implementácia smerníc nového a globálneho prístupu ES.
- Zodpovednosti výrobcu za škodu v SR. Zákon NR SR č. 294/99 o zodpovednosti za škodu spôsobenú chybami výrobku, ktorý má všeobecnú pôsobnosť a je

implementáciou Smernice 85/374/EHS o zodpovednosti za chybný výrobok.

- Prijatím zákona o zodpovednosti za výrobok sa doplnila úprava zodpovednosti za chyby podľa Občianskeho zákonníka SR.

Stav aproximácie v Slovenskej republike

V súčasnosti sa Slovenský výrobcovia musia vyrovnávať s konkurenciou výrobkov pochádzajúcich zo štátov EÚ. Dňa 1.2.1995 vstúpila do platnosti Asociačná dohoda, ktorá zakladá pridruženie SR k Európskym spoločenstvám a ktorá vo svojom 11. článku obsahuje záväzok SR odbúravať všetky dovozné clá, ktorým na Slovensku podliehajú výrobky s pôvodom v Európskom spoločenstve. Na základe Asociačnej dohody bola veľká väčšina ciel, kvót a opatrení s rovnocenným účinkom vo vzájomnom obchode medzi SR a Spoločenstvom zrušená. Nový colný zákon nadobudol účinnosť 1.7.2001 a jeho prijatím sa odstránili existujúce rozdiely medzi slovenským právnym poriadkom a Colným zákonníkom Spoločenstva a jeho vykonávacími predpismi. Vstupom SR do EÚ dňa 1.5.2004 sa Colný zákonník Spoločenstva stal záväzným pre našu krajinu, ktorá aplikuje rovnaké colné sadzby voči tretím štátom ako ostatné členské štáty Spoločenstva.

Určite môžeme považovať EÚ ako ekonomicky silnejšie zoskupenie, ktoré má silnejšiu negociačnú pozíciu ako samotná SR a jednotným colným sadzovníkom môže lepšie regulovať dovozy do Spoločenstva. EÚ sa snaží o zabezpečenie voľného pohybu tovaru medzi členskými štátmi, ale kladie aj prekážky pre dovoz tovaru z nečlenských štátov. SR spolu s členskými štátmi EÚ sa v zmysle článku 33 Asociačnej dohody zaviazali prispôbiť akékoľvek štátne monopoly obchodnej povahy, tak aby nedochádzala k nijakej diskriminácii, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých sa získava a predáva tovar medzi subjektmi z členských štátov EÚ a zo SR.

V procese aproximácie právneho poriadku SR s komunitárnym právom v oblasti voľného pohybu tovarov dosiahla úroveň, že až na niektoré výnimky môžeme konštatovať úplnú transpozíciu *acquis* platného k 1. januáru 2002 a tak isto vo väčšine prípadov aj implementáciu *acquis* v harmonizovanej oblasti.

Základným rámcom na Slovensku pre oblasť technickej harmonizácie tvorí zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody, ktorý zjednotil legislatívny rámec technických požiadaviek na výrobky tak, aby vykonávacie predpisy prijímané k zákonu vo forme nariadení vlády mohli upravovať jednotné technické

požiadavky na výrobok bez ohľadu na to, či je určený do prevádzky alebo do obehu. Tento zákon sa stal dôležitým pre legislatívny rámec pri implementácii smernice 98/34/ES v znení smernice 98/48/ES, čím sa umožní vzájomné uznávanie technických predpisov v neharmonizovanej oblasti.

Pre SR vstupom do EÚ sa stalo záväzným aj nariadenie Rady 339/93/EHS o kontrolách zhody s pravidlami bezpečnosti výrobkov v prípade výrobkov dovážaných z tretích krajín. Išlo o to, aby sa na trh EÚ uvádzali len výrobky, ktoré sú v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodných dohôd a vnútroštátnych právnych predpisov. Všetkým členským štátom sa dostáva za pomoci orgánov, ktorými sú colné orgány zodpovednosti za vykonávanie kontroly zhody. Ak je výrobcom náležitým spôsobom označený a je vybavený príslušnou sprievodnou dokumentáciou, tým pádom je výrobok v súlade s medzinárodnými dohodami a vnútroštátnymi právnymi predpismi.

SR prijala zákon č. 19/2002 Z. z. o aproximačných nariadeniach, ktorý umožnil transponovať ustanovenia smerníc, ktoré upravujú povinnosti vzájomnej spolupráce Európskej komisie a členských štátov.

Protokol k Európskej dohode o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a SR na druhej strane o posudzovaní zhody a uznávaní priemyselných výrobkov (PECA) bol vládou SR chválený ešte pred našim vstupom do EÚ.

V oblasti legálnej metrológie, spotrebiteľsky balených výrobkov a kozmetických výrobkov dosiahla SR úplnú kompatibilitu. K 31. decembru 2003 bol dokončený proces zosúladenia slovenskej legislatívy s *acquis* v sektore motorových vozidiel vrátane poľnohospodárskych a lesných traktorov. Zákonom č. 268/2000 Z.z. O zaobchádzaní s prekurzormi omamných látok a psychotropných látok, ktorý implementuje smernicu č. 92/109/EHS v znení smernice č. 93/46/EHS a nariadení Komisie 1485/96/EHS nadobudol účinnosť od 1.9.2000. SR kladie v procese implementácie *acquis* dôraz na zosúladenie svojej legislatívy s právom EÚ, ale vytvára aj dostatočné inštitucionálne zabezpečenia.

Posudzovanie zhody a značky zhody v Európe

V Európe naštartovala nový koncept prístupu k európskej legislatíve rezolúcia Rady zo 7. mája 1985 o „Novom prístupe k technickej harmonizácii a technickým normám“. EÚ sa snaží formulovať smernice pre skupiny výrobkov, v ktorých sú uvedené základné požiadavky akými sú minimálna úroveň bezpečnosti, ochrany zdravia, ochrany spotrebiteľa a životného prostredia.

Výrobky, ktoré sú vyrobené podľa základných požiadaviek smerníc Nového prístupu možno predávať kdekoľvek na území ES. A tak výrobcovi zostávajú dve možnosti a to buď vyprodukuje výrobok v súlade s národnou normou zosúladenou so smernicami EÚ alebo priamo splní požiadavky minimálnej úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia podľa smerníc. Po potvrdení zhody produktu so základnými požiadavkami smerníc pri dodržaní príslušných postupov sa môže výrobok označiť značkou CE, čo znamená, že výrobok spĺňa všetky požiadavky Spoločenstva. Predajnosť v rámci celého Európskeho ekonomického priestoru je bez obmedzení. Európske normalizačné organizácie CEN a CENELEC reagovali na potreby voľného trhu a v kontexte rezolúcie Rady z 18. júna 1992 uvideli projekt certifikácie zhody výrobkov s európskymi normami (EN). Z toho potom vzišla jednotná európska certifikačná značka KEYMARK, ktorá umožňuje nákupcom aj spotrebiteľom identifikovať produkty, ktoré sú podľa EN vyrobené.

Smernice nového prístupu

Legislatíva EÚ, ktorá harmonizuje technické špecifikácie zahŕňa 2 spôsoby:

Starý prístup = podrobné harmonizačné opatrenia s podrobnými požiadavkami na výrobnú skupinu, na ktorú sa smernica vzťahuje. Pre každý jednotlivý výrobok boli vytvorené jednotné technické normy, ktoré odsúhlasili všetci účastníci. Táto metóda sa však prejavila ako nie veľmi úspešná, pretože postup bol náročný a zdĺhavý, pretože schválené spoločné normy vstupom do platnosti boli už často zastarané.

Nový prístup = technické predpisy o základných požiadavkách

V máji 1985 Európska komisia vyvinula nový prístup, ktorý bol založený na rozdelení zodpovednosti medzi štátne orgány na jednej strane a výrobcov, orgány pre skúšanie, certifikáciu a normalizáciu na strane druhej.

V politike nového prístupu sa zaviedli tri hlavné princípy:

- základné požiadavky: presne a jasne určujú požadovaný výsledok, ktorý sa musí dosiahnuť bez toho, aby sa špecifikoval spôsob jeho dosiahnutia;
- odkazy na normy: výrobcovia musia vyjadriť zhodu so smernicami označením CE;
- politika posudzovania zhody.

Každá smernica na výrobky vytvára kľúčové ciele, ktoré sú rovnaké pre všetky členské štáty EÚ a každý člen je povinný ich implementovať. Aby boli smernice nového

prístupu účinné ich aplikácia závisí od existencie infraštruktúry orgánov, pravidiel a vzťahov typických pre danú trhovú ekonomiku. Výsledkom revízie nového prístupu, ktorá prebehla v rokoch 2007 – 2008 je nariadenie 765/2008, ktoré stanovuje horizontálny právny rámec, ktorý dopĺňa všetky existujúce právne predpisy vo vzťahu k akreditácií a v oblasti nového prístupu aj dohľadu nad trhom a rozhodnutie 768/2008. Rovnako sa dopĺňajú postupy orgánov trhového dozoru aj v iných oblastiach avšak do takej miery, pokiaľ tieto právne úpravy neobsahujú viac špecifických ustanovení koordinovaného postupu v rámci EÚ zameraného na vymožitelnosť *acquis communautaire*.

Vzájomné uznávanie zhody a akceptácia výrobkov

Medzi princípy práva Európskej únie môžeme zaradiť princíp vzájomného uznávania, podľa ktorého musia členské štáty na svojom území povoliť predaj tovaru, ktorý sa už legálne predáva v inom členskom štáte. Daný princíp vzájomného uznávania sa vzťahuje na výrobky neharmonizovanej oblasti a požiadavky na tieto výrobky stanovuje národná legislatíva každého členského štátu. Základné princípy v tejto oblasti sú stanovené v Nariadení 764/2008 o vzájomnom uznávaní, ktoré požaduje od členských štátov EÚ, aby poskytovali bezplatne informácie o svojich vnútroštátnych technických predpisoch a stanovuje postup pre vymáhanie týchto predpisov a uľahčovanie uvádzania výrobkov na trh. Ak sú výrobky nové, špecializované alebo spadajú mimo rámca harmonizujúcej legislatívy EÚ, tak sa zvyčajne aplikuje princíp vzájomného uznávania o zhode.

Kontaktný bod na výrobky Slovenskej republiky

Slovenská republika zriadila podľa čl. 9 a 10 Nariadenia 764/2008 kontaktné miesto na výrobky, ktoré poskytuje informácie pre výrobcov ostatných členských štátov o národnej legislatíve SR, kontaktné údaje orgánov zodpovedných za výrobky v danej oblasti a opravné prostriedky v prípade sporu. Na dané kontaktné miesto na výrobky SR sa môže obrátiť výrobca, ktorý umiestnil výrobok na trh v SR so žiadosťou o získanie informácií, ktoré potrebuje na umiestnenie výrobku na trh inej krajiny EÚ.

CE označenie

Za hlavný nástroj podpory vnútorného trhu môžeme považovať označenie CE písmenami CE (*Communauté Européenne* resp. *Conformité Européenne*), ktorými sa

označujú produkty, ktoré zodpovedajú požiadavkám nového typu technickej harmonizácie EÚ, ktorá sa opiera o formovanie základných požiadaviek na zabezpečenie právom chránených záujmov, ktorých vzorovým riešením sú harmonizované technické normy. Harmonizovať všetky rozdielne vnútroštátne predpisy o spotrebných a priemyselných výrobkoch európskych členských štátov za účelom podpory jednotného trhu a znížiť náklady pre výrobcov a zvýšiť bezpečnosť výrobkov sa stali hlavnými cieľmi CE označenia. Ale snažia sa uľahčiť aj činnosť štátnym orgánom pri kontrole výrobkov. V príručke k implementácii smerníc založených na Novom prístupe a Globálnom prístupe je zadané označenie CE tak, že vyjadruje zhodu výrobku s príslušnými požiadavkami Európskeho spoločenstva uloženými výrobcovi.

CE označením sa potvrdzuje, že výrobok je v súlade s príslušnými základnými požiadavkami európskych technických predpisov, ktoré sa na výrobok vzťahujú, a že zhoda bola preukázaná pomocou príslušného postupu posudzovania zhody. Za povinnú a neoddeliteľnú súčasť uvedenia výrobku na trh ES patrí označenie výrobku CE. Z toho vyplýva, že bez daného označenia nesmú byť výrobky umiestnené na trh alebo uvedené do prevádzky v EHP.

Označením CE výrobku predstavuje prehlásenie autorizovanej osoby, že:

- výrobok vyhovuje všetkým príslušným predpisom ES;
- bol vykonaný náležitý postup posúdenia zhody;
- ak sa na daný výrobok nevzťahuje smernica určujúca jeho označenie, tým pádom výrobok nemôže byť označený značkou CE;
- označenie CE musí mať stanovený tvar, ktorý je v SR ustanovený v prílohe k zákonu č. 264/1999 Z. z. O technických požiadavkách na výrobky a o posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a požiadavkách a postupoch posudzovania zhody jednotlivých výrobkov;
- výrobok musí byť značkou CE viditeľne, čitateľne a nezmazateľne označený alebo jeho štítok s údajmi;
- ak sa notifikačný orgán, ktorým je na SR autorizovaná osoba, podieľa na kontrole výroby podľa príslušných smerníc, musí byť k označeniu CE priložené aj jeho identifikačné číslo.

4.1.3.2 Aktéri

Európske normalizačné orgány

CEN, CENELC a ETSI podľa Smernice Rady Európy a Európskeho parlamentu 98/34/EC zodpovedajú za európsku technickú normalizáciu. Všetky tri európske organizácie vyvíjajú formálne normy prostredníctvom schválených, otvorených a transparentných procedúr založených na súhlase všetkých zainteresovaných strán. Odlišnosť v týchto procedúrach je evidentná v závislosti od možnosti členstva v uvedených organizáciách. Na báze národných delegácií je organizovaná práca CEN a CENELEC medzi členov ETSI patri aj zástupcovia výrobcov a účastníci trhu.

CEN – European Committee for Standardisation

CEN je európska mnoho odvetvová normalizačná organizácia, ktorá je činná vo všetkých oblastiach. Tvorí hlavného vydavateľa európskych noriem a technických špecifikácií a je jedinou uznávanou európskou organizáciou podľa smernice 83/189 pre plánovanie, navrhovanie a schvaľovanie EN vo všetkých oblastiach ekonomickej činnosti.

CEN je medzinárodné združenie a skladá sa z:

- národných členov CEN - Slovenský ústav technickej normalizácie (SÚTN) vykonáva v SR funkciu NNO;
- Asociované orgány CEN;
- asociované organizácie CEN, ktoré reprezentujú záujmy skupín rôzneho rozsahu na európskej úrovni;
- aplikovaní členovia CEN;
- korešpondujúci členovia;
- riadiace stredisko CEN.

Medzi hlavné ciele CEN-u ako integrovaného systému pre európsku normalizáciu patria:

- dosiahnuť a podporovať jednotný európsky trh,
- zvýšiť konkurencieschopnosť európskych účastníkov v obchode,
- podporovať sociálny blahobyt Európskych občanov a európsku ekonomiku
- snažiť sa o čo najefektívnejší vstup Európy do medzinárodných normalizačných aktivít a do medzinárodnej spolupráce pomocou zabezpečenia noriem, technických špecifikácií a príbuzných činností potrebných pre zainteresované strany v Európe.

CENELEC – European Committee for Electrotechnical Standardisation

Je to Európska komisia pre normalizáciu v elektronickej oblasti, ktorá vznikla v roku 1973 ako nezisková organizácia. Jej úlohou je pripravovať sústavu elektrotechnických noriem, ktoré definujú podmienky pre vstup elektrotechnických výrobkov na európsky trh.

ETSI – European Telecommunications Standards Institute

ETSI patrí medzi európske organizácie, ktoré pracujú v oblasti telekomunikácií.

Pôsobenie ÚNMS SR a SÚTN v podmienkach členstva SR v EÚ

Úrad pre normalizáciu, metrológiu, a skúšobníctvo Slovenskej republiky

Ústredným orgánom štátnej správy zodpovedným za činnosť a rozvoj technickej normalizácie, metrológie a skúšobníctva je v SR Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR (ÚNMS SR). Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy s horizontálnou pôsobnosťou, ktorý tvorí:

- koordináciu a prenášanie požiadaviek rezortov na tvorbu technických riešení, ktoré by tvorili transparentnú podporu legislatívnym zámerom na Slovenský ústav technickej normalizácie a o realizáciu politik EÚ, ktoré sa opierajú o technické normy v SR;
- existenciu notifikovaných slovenských orgánov ako partnera pre podnikateľské subjekty, ale aj pre orgány trhového dozoru, ktoré musia mať oporu pre svoje ochranné opatrenia, vzhľadom na to, že svoje zásahy do slobodného pohybu tovaru hlásia Európskej komisii, ktorá v konzultácii s dotknutým podnikateľom skúma primeranosť reštrikcie;
- sprostredkovanie informácií o návrhoch technických noriem a predpisov iných členských krajín Smernica 98/34/ES.

Prvú úroveň koordinácie rozhodovacieho procesu v záležitostiach EÚ na úrovni SR reprezentujú rezortné koordinačné skupiny, ktorých cieľom je identifikovať podstatu slovenskej pozície pre účely rokovaní v pracovných skupinách a výboroch Rady EÚ, v COREPER-i a v Rade ministrov. Činnosť rezortných koordinačných skupín je riadený najmä ústavným zákonom 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady SR a vlády SR

v záležitostiach EÚ a uzneseniami vlády SR č. 681/2002, 431/2003 a 1120/2004. RKS je zásada, ktorá sa týka rôznych okruhov otázok týkajúcich sa slobodného pohybu tovarov akými sú napríklad: hračky, výťahy, motorové vozidlá, plynové spotrebiče, zariadenia používané v určitých limitoch napätia, ostatné ochranné pomôcky, stroje, spotrebiteľsky balené výrobky, hluk zo zariadení vo voľnom priestranstve, financovanie európskej normalizácie, dohody o vzájomnom uznávaní posudzovania zhody medzi EÚ a inými krajinami.

Slovenský ústav technickej normalizácie (SÚTN)

Normalizačný orgán uznaný na národnej úrovni sa nazýva Národný normalizačný orgán, ktorý je národným členom medzinárodných a regionálnych normalizačných organizácií. Na Slovensku je to pre ISO, CEN a ETSI – SÚTN a pre IEC a CENELEC Slovenský elektrotechnický výbor pri SÚTN. Rozhodnutím predsedu ÚNMS SR z 12.1.2000 na základe zákona 264/1999 Z. z. je jedinou právnickou osobou na tvorbu, schvaľovanie a vydávanie slovenských technických noriem.

Za hlavné činnosti SÚTN patria:

- tvorba, schvaľovanie, vydávanie, distribúcia, predaj noriem STN;
- tvorba a udržiavanie fondu národnej sústavy STN;
- zabezpečenie rešerší z databáz;
- zabezpečenie činnosti Národného informačného strediska;
- zabezpečovanie medzinárodnej spolupráce spojenej s výkonom funkcie Národného normalizačného orgánu;
- vydávanie normalizačných publikácií a periodík;
- zabezpečenie vzdelávania technickej verejnosti formou seminárov a školení.

4.1.4 Vývoz a dovoz tovarov

Slovenská republika sa od 1. mája 2004 stala členským štátom EÚ a taktiež súčasťou spoločného trhu, v ktorom platia osobitné pravidlá pre dovoz a vývoz tovarov. Je súčasťou spoločného trhu bez vnútorných daňových a colných hraníc medzi členskými štátmi EÚ. Pre SR sa tak stali účinne právne normy EÚ. Zrušilo sa zdaňovanie tovarov pri dovoze z členského štátu EÚ a tiež oslobodenie od dane tovaru dovezeného do členského štátu EÚ.

Na spoločnom trhu EÚ môžu občania SR voľne nakupovať a ich batožina nieje na hraniciach kontrolovaná, s podmienkou, že ide o tovar určený na súkromné použitie. Ohlasovacia povinnosť nastáva pri dovoze, vývoze a tranzite peňažných prostriedkov v hotovosti alebo iných platobných prostriedkov. Colnému dohľadu podliehajú peňažné prostriedky v hotovosti, ktoré fyzická osoba prepravuje v hotovosti v minimálnej výške 10 000 EUR alebo viac a tie vstupujú na územie SR z tretieho štátu alebo vystupujú z územia SR do tretieho štátu. Nové pravidlá dovozu bez cla a bez dane nadobudli účinnosť od 1. decembra 2008 a vychádzajú z návrhu Komisie na obnovenie ustanovení o bezcolných povolených množstvách pre cestujúcich. Nové pravidlá priniesli zníženie administratívnych nákladov členských štátov v súvislosti s výberom malých čiastok cla a daní.

Vývoz tovarov z inej členskej krajiny EÚ a jeho dovoz do SR Euroinfo posudzuje podľa:

- hľadiska iného členského štátu EÚ ako dodanie tovarov do iného členského štátu, tzv. Intrakomunitárne dodanie tovarov, ktoré je za určitých podmienok oslobodené od dane,
- hľadiska SR ako nadobudnutie tovarov z iného členského štátu, tzv. Intrakomunitárne nadobudnutie tovarov, ktoré sú predmetom dane.

Obmedzenia spojené s vývozom a dovozom

Zvieratá

Veterinárskej kontrole podliehajú zvieratá, násadové vajcia a zárodočné produkty živočíšneho pôvodu, ktoré sú predmetom dovozu.

Zbrane a strelivo

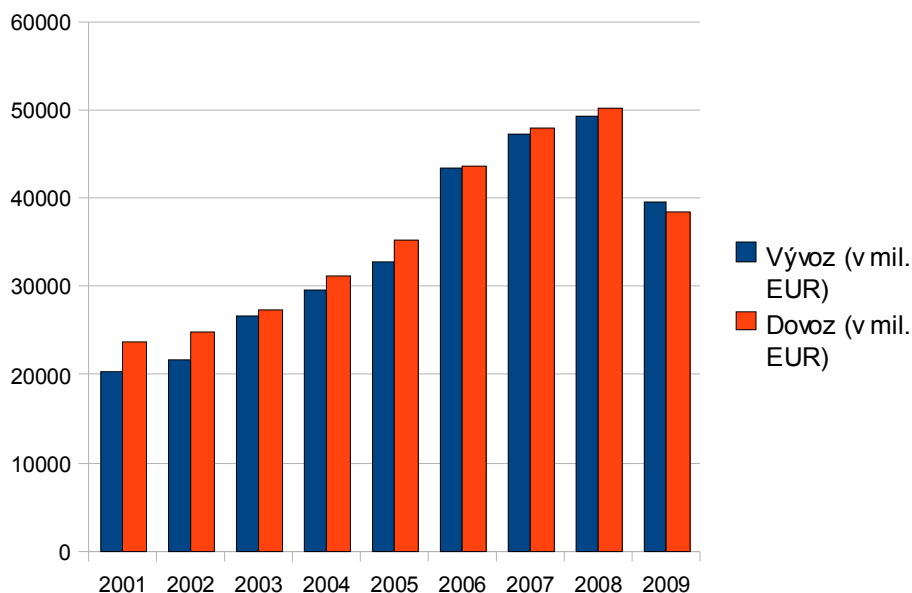
Oznámiť útvaru policajného zboru, ktorý vykonáva hraničnú kontrolu na hraničnom priechode a colnému úradu na colnom priechode SR je povinný každý, kto vyváža, dováža, alebo vykonáva prevoz zbrane kategórie A, zbrane kategórie B alebo zbrane kategórie C alebo streliva do týchto zbraní cez štátnu hranicu. Ak je vývoz alebo dovoz uskutočnený v zásielkach tak to neplatí. Každému prináleží povinnosť predložiť zbrojný sprievodný list, povolenie alebo európsky zbrojný pas.

Lieky

Pre osobnú potrebu cestujúceho nie je dovoz a vývoz liekov obmedzený, s podmienkou, že sú lieky dovážané, alebo vyvážané v primeranom množstve zodpovedajúcom dĺžke pobytu.

4.1.4.1 Celkový vývoz a dovoz tovarov do/z SR v rokoch 2001-2009

V nasledujúcom obrázku sú spracované údaje týkajúce sa vývozu a dovozu tovarov do/z SR za obdobie rok 2001 až 2009.

Obr. 1 [Celkový vývoz a dovoz tovarov z/do SR v rokoch 2001-2009]

Zdroj: spracované z: Štatistický úrad Slovenskej republiky. Zahraničný obchod Slovenskej republiky za rok 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009.

Z obrázku je možné vidieť, že po vstupe SR do EÚ došlo k nárastu množstva dovážaných tovarov. To je možné logicky zdôvodniť, pretože vstup do EÚ znamenal predovšetkým pre zahraničný obchod odstránenie mnohých bariér, týkajúce sa najmä v administratívnej oblasti, došlo k otvoreniu trhu. Zrušením pravidelných colných kontrol na štátnych hraniciach malo za následok zrýchlenú výmenu tovarov. Hlavne obchod medzi členskými krajinami Spoločenstva so vstupom SR do EÚ sa zjednodušil a zrýchlil. U tovarov dovážaných z tzv. Tretích nečlenských krajín nedošlo z pohľadu colných predpisov k žiadnym zásadným zmenám, iba pravidelná cezhraničná kontrola sa presunula na vnútorných hraniciach EÚ. Cezhraničné colné kontroly uskutočňované slovenskými colnými orgánmi sú po vstupe SR do EÚ prevádzané iba na tzv. vstupných miestach, ktorými sú medzinárodné letiská.

4.2 Voľný pohyb služieb

4.2.1 Charakteristické znaky voľného pohybu služieb

Cezhraničný prvok

Podľa Dausés je pozitívne sloboda služieb vymedzená nasledujúcimi aspektmi. Základným znakom služieb je cezhraničný prvok. Sloboda voľného pohybu služieb sa týka cezhraničného pohybu produktov. Podoba cezhraničného poskytovania služieb však nadobúda viac foriem ako pri tovaroch.

Najtypickejší je prvý variant, kedy sa poskytovateľ premiestni za príjemcom. Ak prichádza príjemca do štátu poskytovateľa, jedná sa o druhú formu. Pasívna sloboda služieb je súčasťou úpravy služieb. Typickým príkladom býva k tejto forme poskytovania služieb zahrnutý turizmus a zdravotníctvo, podľa rozsudku ESD Graziana Luisi, Giuseppe Carbone a Rymond Kohll. Treťou možnosťou je, že poskytovanie služieb nieje spojené so zmenou miesta, pretože cez hranice sa pohybuje iba samostatná služba. Príkladom takejto formy je poskytovanie konzultácií prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie či poskytovanie virtuálnych služieb, podľa Rozsudku Alpine Investments. Konečná podmienka existencie cezhraničného prvku je naplnená i za situácie, kedy poskytovateľ aj príjemca pochádzajú z rovnakého štátu, ale služba je poskytovaná v inom štáte a to podľa Rozsudku Coditel.

Samostatnosť a dočasnosť

Za služby považujeme iba také výkony, ktoré sú poskytované samostatne a dočasne. Samostatnosti sa služby odlišujú od výkonu závislej práce, ktorá je upravená čl. 39 Zmluva o ES. Sloboda služieb je tak fakticky paralelou ku slobode podnikania. Podnikateľskú činnosť môže vykonávať osoba fyzická tak aj právnická. Od usadzovania odlišuje slobodu služieb vyššie uvedený aspekt dočasného poskytovania.

Absencia začlenenia do hospodárstva členského štátu

Usadenie v zmysle čl. 43 ZES si vyžaduje začlenenie sa do hospodárstva členského štátu zahrňujúci získanie zákazníkov v tomto členskom štáte zo stáleho miesta podnikania.

Úplatnosť do SK

Do voľného pohybu služieb sú zahrnuté iba tie plnenia, ktoré sú poskytované spravidla za úplatu. Poskytovanie služieb je ekonomickou činnosťou.

4.2.1.1 Ďalšie aspekty voľného pohybu služieb

Súvisiaca činnosť

Odborná literatúra zahrňuje pod pôsobnosť voľného pohybu služieb všetky činnosti poskytovateľa služby, ktoré slúžia k príprave cezhraničného plnenia, opatrenia spojené s prístupom na trh nevnímajúc.

Priama použiteľnosť

Pre jednotlivca má kľúčové právne účinky priama použiteľnosť, ktorú judikoval ESD v dnes už pre problematiku služieb klasického prípadu J.H.Maria Van Binsbergen.

Predpoklad pre voľný pohyb služieb – uznávanie odborných kvalifikácií.

Keďže je výkon veľkého spektra služieb národnými právnymi nariadeniami členských štátov podmienený získaním určitého potvrdenia zručnosti, vykonaním odbornej kvalifikačnej skúšky, alebo dosiahnutým určitým vzdelaním, efektívny výkon voľného pohybu služieb je zaručený iba vtedy, pokiaľ vyššie uvedené podmienky nebudú nutné opätovne spĺňať v každom jednotlivom členskom štáte, v ktorom má poskytovateľ záujem služby vykonávať, alebo vtedy, ak bude možné splniť predpoklady pre výkon služby vyžadované iba jedným štátom, z praktického hľadiska väčšinou štátom pôvodu poskytovateľa.

Cesta k ideálnej efektívite uznávania dosiahnutej kvalifikácie je spojená s rozsudkom ESD vo veci Gebhard. Toto rozhodnutie deklarovalo povinnosť členským štátom zohľadňovať rovnocennosť zahraničných a domácich diplomov a kvalifikácií čo do obsahu znalostí a zručností, ktoré osvedčujú. Povinnosť uznávania zahraničných diplomov bola neskôr potvrdená a podrobnejšie upravená prijatím Smernice o uznávanie odborných kvalifikácií.

4.2.2 Obmedzenia voľného pohybu služieb

Sloboda pohybu služieb bola pôvodne konštruovaná ako sloboda jednotlivých poskytovateľov. Rastúci význam služieb v hospodárstve však viedol k zmene pohľadu na služby a ich obmedzenia. Obmedzenia voľného pohybu služieb sú dnes chápané nie ako

obmedzenia konkrétnych osôb, ale obmedzenia viažúce sa na službu ako takú. Akékoľvek obmedzenie voľného pohybu služieb sú podľa čl. 49 (býv. čl. 59) ZES zakázané. Za obmedzenia sa podľa rozhodnutia *Costa v. Enel* považuje akékoľvek ustanovenie zákonné či pod zákonné, ktorým členské štáty podriaďujú výkon činnosti príslušníkov iných členských štátov dodatočným podmienkam, ktoré sa vlastným štátnym príslušníkom neukladajú. Zásada nediskriminácie zakotvená v čl. 49 má priamy účinok.

Oprávnenie dovolať sa zakázaného obmedzenia majú nositelia práva na voľný pohyb služieb, teda poskytovatelia a príjemcovia služieb. Každá strana sa môže dovolávať svojho obmedzenia aj obmedzenia druhej strany uvedený v Rozsudku vo veci *Ciola*.

Predmetom zákazu obmedzenia voľného pohybu služieb sú:

1, Diskriminačné opatrenia, ktoré sa môžu prejavovať buď priamo alebo nepriamo. Nepriama diskriminácia má najrôznejšie podoby. Jedná sa o prekážky prístupu k profesii (napr. požiadavka na trvalý pobyt na územie daného členského štátu), prekážky pri výkone profesie (napr. zákaz uzatvárania určitého druhu zmlúv, požiadavka na finančné zázemie), obmedzenia zakladania a riadenia podniku a sociálne znevýhodnenie cudzincov ako poskytovateľov alebo príjemcov služieb.

2, Nerozdielne aplikovateľné obmedzenie - neexistuje pre nich kategorická požiadavka. Povolenie a iné požiadavky pre poskytovanie služieb slúži k dodržaniu kvality v danom odbore. Z judikatúry ESD jasne vyplýva, že nie je možné požadovať viac obmedzení, aby bolo nevyhnutne pre dosiahnutie cieľa. Neprimeranosť týchto obmedzení môžeme vidieť napr. v tom, že štát, v ktorom je služba poskytnutá, neberie do úvahy povinnosti poskytovateľa v štáte pôvodu, podľa Rozsudku *Komisia v. Belgicko*.

Podľa Rozsudku ESD vo veci *Komisie v. Francúzsko*, bolo za neprípustné obmedzenie súdom označená požiadavka na povolenie pre prácu v bezpečnostnej agentúre, i keď príslušné orgány postupovali v súlade s právom krajiny pôvodu.

Za adresátov zákazov obmedzovania voľného pohybu služieb považujeme nie len členské štáty, ale aj všetky súčasti ich územného členenia, vrátane obce a verejnoprávnych korporácií a subjektov, ktorým bol zverený výkon verejnej moci alebo ktorou sú pomocou nej kontrolované. Zákaz obmedzovania sa vzťahuje rovnako na všetky legislatívne, súdne a exekútorské akty a na súkromnoprávne činnosti verejnej moci podľa čl. 86 Zmluvy o ES, vrátane jej činnosti pri zaistovaní verejných potrieb. V neposlednej rade sa režimu Zmluvy o ES podriaďujú stavovské organizácie, pokiaľ vykonávajú právomoc pri starostlivosti o zaistovaní stavovských predpisov.

4.2.2.1 Výnimky zo zákazu obmedzovania pohybu služieb

Zákaz obmedzovania slobody voľného pohybu služieb stanovený v čl. 49 Zmluvy o ES nieje bezvýznamný. Priamo v tomto článku je stanovené, že Rada môže na návrh Komisie rozšíriť použiteľnosť kapitoly o službách tiež na poskytovateľov služieb, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín a ktorí sú usadení na území Spoločenstva. Toto ustanovenie nebolo do dnešného dňa ani jedenkrát využité a jeho účel je nejasný. Jeho použitie by bolo vhodné iba v prípade pretrvávajúceho problému s vytváraním vnútorného trhu. No vzhľadom k stavu v akom sa nachádza vnútorný trh dnes, ho však veľa autorov považuje za nepoužiteľný.

Čl. 55 zmluvy o ES odkazuje na použitie čl. 45 a 48 Zmluvy o ES. Tieto ustanovenia sa zaoberajú výnimkami zo zákazu obmedzovania práva na usadzovanie a použijú sa aj pri vymedzení výnimiek zo zákazu obmedzovania práva na voľný pohyb služieb.

Z výkladu čl. 45 - 48 Zmluvy o ES môžeme poukázať na tieto výnimky, ktoré Zmluva o ES povoľuje:

1, Obmedzenie u činnostiach spojených s výkonom verejnej moci. Vyňatie sa týka činností, ktoré sú v danom štáte spojené s výkonom verejnej moci, a to i v prípade, že sa tak deje iba príležitostne. Pojem verejná moc nebol doposiaľ konkrétne definovaný. Obecne býva na verejnú moc nazerané ako na možnosť používať voči občanovi zvláštne práva, výsady a donucovacie oprávnenia. Účelom zavedenia tejto výnimky do ZES je umožniť členským štátom, aby výkon moci zverili svojim štátnym príslušníkom.

2, Ďalšie vyňatie sa týka právnych a správnych predpisov, ktoré stanovujú zvláštny režim pre cudzích štátnych príslušníkov z dôvodu verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a ochrany zdravia. Ku koordinácii týchto predpisov vydáva Rada smernice postupom podľa čl. 251. Obmedzenie vstupu z vyššie uvedených dôvodov nemôže byť celkom svojvoľné.

3, Podľa čl. 71 Zmluvy o ES je Rada oprávnená prijímať predpisy upravujúce zásady dopravného režimu, ktorých uplatňovanie by sa mohlo vážne dotknúť životnej úrovne a zamestnanosti v niektorých oblastiach. Rada je teda oprávnená postupom podľa čl. 71 prijať aj také opatrenia, ktoré by obmedzovali voľný pohyb služieb.

4, Obmedziť voľný pohyb služieb je podľa čl. 86 Zmluvy o ES možné aj v prospech podnikov poverených poskytovaním služieb obecného hospodárskeho záujmu.

5, Celá rada výnimok zo zásady zákazu obmedzovania voľného pohybu služieb je rovnako stanovená sekundárnym právom a judikatúrou a je neustále doplňovaná.

Pohyb služieb tak môže obmedzovať napr. predpisy na ochranu duševného vlastníctva, predpisy v oblasti hier a lotérií, predpisy na ochranu spotrebiteľa, ale i sociálna politika jednotlivých členských štátov, ktorých daňový systém alebo kultúrne a politické pozadie pri prijímaní takýchto noriem. Doposiaľ však nebola pripustená výnimka, ktorá by sa zakladala výhradne na ekonomických dôvodoch.

Pomerne presné náležitosti povolených výnimok zhrnul ESD v rozsudku Gebhard. Podľa tohto judikátu musia národné pravidla zjednodušeného pohybu služieb spĺňať štyri podmienky:

- musí byť aplikovaná nediskriminačným spôsobom;
- musí byť zdôvodnená ochranou verejného záujmu;
- musí byť spôsobilá dosiahnuť cieľ;
- nesmie presahovať rámec toho, čo je k dosiahnutiu tohto cieľa nezbytné nutné.

Nástrojom pre odstraňovanie prekážok pri poskytovaní služieb má byť podľa čl. 47 zmluvy o ES jednak harmonizácia právnych a správnych predpisov, ktoré sa týkajú prístupu k samostatne zarábajúcim činnostiam a ich výkonov, jednak vzájomného uznávania diplomov a kvalifikácií. Za týmto účelom je Rada oprávnená prijímať smernice podľa čl. 251 Zmluvy o ES. V súčasnej dobe existuje celá rada smerníc upravujúcich uznávanie kvalifikácií ako obecné, tak v rámci jednotlivých povolaniach (tzv. sektorové smernice). Tento problém sa netýka iba nových členov. Dôvodom je neschopnosť či malá ochota členských štátov transportovať príslušné smernice do svojich právnych smerníc.

4.2.3 Finančné služby

Pôvodne boli finančné služby chápané len ako prijímanie vkladu a poskytovanie služieb. Mohli sme vnímať finančné služby s bankovými službami na rovnakej úrovni. Prvé bankové smernice sa vyjadrujú o úverových inštitúciách, ktoré sú definované ako podniky, ktoré prijímajú vklady alebo iné splatné fondy od verejnosti a poskytujú úvery na vlastný účet. Takže môžeme povedať, že tieto úvery inštitúcie sú v podstate banky.

Dnes už finančné služby zahŕňujú iba bankové služby, ale aj ďalšie služby poskytované ostatnými finančnými inštitúciami, ako sú poisťovne, burzy cenných papierov, investičné spoločnosti, dôchodkové fondy a ratingové agentúry.

V oblasti bankových služieb využíva Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo dňa 14. júna 2006 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a o ich výkonoch primárneho pojmu úverová inštitúcia, ktorú určuje ako podnik, ktorého činnosť spočíva v prijímaní vkladov alebo iných splatných peňažných prostriedkov od verejnosti a poskytovanie úverov na vlastný účet.

Podľa Tomášeka, pojem finančné inštitúcie bol touto smernicou zavedený preto, aby rozšíril ich pôsobnosť aj na subjekty, ktoré v niektorých členských štátoch vykonávajú činnosti uvedené v prílohe tejto smernice, ale neprijímajú vklady alebo iné splatné peňažné prostriedky, v zmysle tejto smernice, a taktiež by nespádali pod vyššie uvedený pojem úverové inštitúcie a táto smernica by sa na ne teda inak nevzťahovala. Činnosti, ktoré sú súlade s touto smernicou považované za finančné služby poskytované úverovými inštitúciami sú:

- prijímanie vkladov a iných splátkových fondov od verejnosti;
- poskytovanie úverov (napr. zahrňuje spotrebiteľský úver, hypotekárny úver)
- finančný leasing;
- služby peňažných prevodov;
- vydávanie a správa platobných dokumentov (napr. Kreditných kariet, cestovných šekov);
- poskytovanie záruk a prísľubov;
- obchodovanie na vlastný účet alebo na účet klienta:
  - = s nástrojmi peňažného trhu (šeky, zmenky, vkladné listy atď.),
  - = s peňažnými prostriedkami v cudzích menách,
  - = v oblasti menových a úrokových obchodov,
  - = s prevodnými cennými papiermi,
- účasť na vydávaní cenných papierov a poskytovaní súvisiacich služieb;
- poradenstvo pre podniky vo veciach kapitálovej štruktúry, priemyslovej stratégie a súvisiacich otázkach a poradenstva a služieb v oblasti fúzie a kúpe podniku;
- peňažné maklérsstvo;
- obhospodárenie cenných papierov klienta na jeho účet a súvisiace poradenstvo;
- uloženie a správa cenných papierov;
- poskytovanie bankových informácií;
- úschova cennosti.

Vedľa vyššie uvedených činností sa zaraďujú aj služby poisťovní, ako je uzatváranie poisťných zmlúv a investičné služby, čo sú služby poskytované obchodníkmi s cennými papiermi a investičnými spoločnosťami, služby dôchodkového pripoistenia poskytované dôchodkovými fondmi, ale tiež služby spojené s platbami cez hranice štátu.

4.2.3.1 Vývoj právnej úpravy v EÚ

Spoločný trh finančných inštitúcií má ako celok veľmi dobrý vplyv na ekonomiku, pretože dochádza k sprehľadneniu celej finančnej sústavy. Pomocou konkurencie sa finančné inštitúcie snažia viac odlišovať svoje produkty a tým lepšie začleniť na konkrétneho zákazníka. Keby sa nezaložila EÚ ako organizácia spájajúca európske štáty, tak vďaka globalizácii by sa národné trhy stali svetovými trhmi.

Rímska zmluva si dala za cieľ presadiť voľné poskytovanie finančných služieb, ale prvým záväzným dokumentom bola až smernica o slobode usadzovania a slobode poskytovať služby z roku 1973, ktorá bola roku 1977 nasledovaná smernicou Rady 77/780/EHS zo dňa 12. decembra 1977 o koordinácii právnych a správnych predpisov týkajúcich sa prístupu k činnosti úverových inštitúcií a ich výkonov, nazývaná tiež ako prvá banková smernica.

K ozajstnému prelomu v tejto oblasti došlo až v druhej polovici 80. rokov po prijatí druhej bankovej smernice, ktorá začala platiť od 1. januára 1993. Smernica Rady 89/646/EHS zo dňa 15. decembra 1989 o koordinácii právnych predpisov týkajúcich sa prístupu k činnosti úverových inštitúcií a ich výkonov a o zmene smernice 77/780/EHS. Táto smernica zaviedla princíp jednotnej licencie, ale aj princíp dozoru orgánov domovského členského štátu. Vďaka princípu dozoru orgánov domovského členského štátu je už umožnené kontrolovať nielen danú finančnú inštitúciu, ale finančnú inštitúciu ako celok vrátane všetkých ich dcérskych spoločností a pobočiek v zahraničí.

Princíp jednotnej licencie znamená, že banka, ktorá získala pre svoju činnosť súhlas dozorného orgánu v domovskej krajine, získava tým aj právo pôsobiť v inej krajine. V rámci EÚ sú pravidla pre zriadenie dcérskych spoločností zjednotené. Postupné odbúravanie bariér voľného poskytovania finančných služieb viedlo v Európskej únii k vytvoreniu tzv. európskeho pasu. Priznanie európskeho pasu prináša veľa výhod avšak aj nevýhod. Jednou z tých sťažujúcich je zodpovednosť orgánov jednotlivých štátov, ktoré túto licenciu vydávajú, pretože je na tieto orgány kladený obrovský požiadavok, aby dané inštitúcie, ktorým chcú vydať licenciu boli dôkladne preverené.

Čo sa týka európskeho pasu a bankových služieb, tak druhá banková smernica 89/646/EHS bola nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/WS zo dňa 14. júna 2006 o prístupu k činnosti úverových inštitúcií a o ich výkonoch. Táto smernica poskytuje rovnaké zaobchádzanie ako poskytovala druhá banková smernica. Ale subjekty, ktoré nezískali túto licenciu v štáte svojho pôvodu, podliehajú tak plnej kontrole štátu, v ktorom chcú pôsobiť.

Na základe vedľa seba existujúceho systému oddeleného komerčného a investičného investovania, tak systému univerzálneho bankovníctva v EÚ, bola v roku 1993 prijatá smernica 93/22/EHS o investičných službách, ktorá umožnila poskytovať finančné služby subjektom, ktoré nezískavajú svoje zdroje z vkladov, tak ako ich získavajú banky. Smernica sa snaží, aby sa zjednotili pravidlá pre obchodníkov s cennými papiermi, aby došlo k ochrane investorov tak aj na kapitálovom trhu ako celku a aby sa vytvoril jednotný rámec pre poskytovanie investičných služieb vo všetkých členských štátoch. Oblasti poisťovníctva a bankovníctva sa od seba moc neodlišujú, ale výnimku tvorí iba to, že daná oblasť je bohatá na rôznorodosť produktov a tým pádom aj na smernice, ktoré ich upravujú.

Smernica 2002/83/ES upravuje oblasť životného poistenia, ktorá uľahčila zakladanie pobočiek v akomkoľvek členskom štáte EÚ. Tiež smernice 2002/83/ES a smernica 92/96/EHS, ktorým základným prvkom je jednotná licencia a dohľad nad subjektmi, ktoré podnikajú v oblasti poisťovníctva v tej členskej krajine, v ktorej má daná poisťovňa svoje sídlo. Pre oblasť neživotného poistenia začala pôsobiť smernica od roku 1973. Dozor na poisťovňami na základe princípu jednotného štátu sa zaviedla smernica 92/49/ES. V roku 1998 ju doplnila smernica 98/78/ES, ktorá sa zaoberá dozorom nad poisťovňami, ktoré sú súčasťou niektorého poisťovacieho holdingu.

Vyššie zmienená smernica 93/22/EHS bola v roku 2004 nahradená smernicou 2004/39/EHS o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID), ktorá je iba rámcovou smernicou, na ktorú nadväzuje úprava, ktorá sa jedná o nariadenie Európskej komisie 1287/2006 a smernice 2006/73/ES. MiFID upravuje podmienky podnikania na kapitálovom trhu.

K harmonizácii v oblasti finančných služieb sa využíva forma smerníc, iba v niektorých výnimočných prípadoch forma nariadení. Smernice schválené Radou a Európskym parlamentom, sa ďalej transformujú prostredníctvom slovenského právneho predpisu do národného právneho poriadku. Nariadenia v danej oblasti sú aplikované priamo, čo znamená, že nariadenia nie je nutné prevádzať do slovenského právneho rádu

prostredníctvom slovenského právneho aktu. Problematika finančných služieb spadá pod právomoc Ministerstva financií SR a nezanedbateľnú rolu v oblasti finančných služieb má aj Slovenská národná banka.

4.2.3.2 Politika Finančných služieb 2005 – 2010

V Európskej únii vznikol dokument Biela kniha o politike finančných služieb, ktorý sa zaoberá výhľadom celého procesu regulácie finančných služieb až do roku 2010. Biela kniha sa sústreďuje na dobré fungovanie orgánov regulácie a dohľadu v jednotlivých členských krajinách a ich spoluprácu, pričom je kladený dôraz na zjednodušenie administratívy.

V Bielej knihe sú uvedené za hlavné ciele politiky finančných služieb:

- dynamická konsolidácia smerujúca k integrovanému, otvorenému, konkurencieschopnému a hospodárskemu efektívnemu finančnému trhu EÚ;
- odstránenie pretrvávajúcich hospodárskych významných prekážok za účelom poskytovania finančných služieb a voľného obehu kapitálu v EÚ;
- presadzovanie a priebežné vyhodnocovanie stávajúcich právnych predpisov a dôsledné uplatňovanie dokonalejšej právnej úpravy v budúcich iniciatívach;
- prehĺbenie spolupráce v oblasti dohľadu a konvergencie v EÚ, zlepšovanie vzťahu s ostatnými svetovými účastníkmi na finančných trhoch a celosvetové posilnenie európskeho vplyvu v tejto oblasti.

Hlavný podnet pre finančnú integráciu v rámci EÚ zaistila Hospodárska a menová únia. Prijatím spoločnej meny eura došlo k eliminácii kurzového rizika pri cezhraničných finančných aktivitách v rámci väčšej časti EÚ, a tým finančný trh EÚ vytvoril väčší potenciál pre poskytovateľov a aj pre sprostredkovateľov finančných služieb. Z tohto vyplýva, že finančná integrácia je prostriedkom pre zvyšovanie rastúceho potenciálu celej ekonomiky EÚ a to cestou efektívnejšej alokácie zdrojov, vyššej produktivity kapitálu a zvýšenie investície. Aby nedochádzalo k rozdielom, ktoré vyplývajú z národného spôsobu spracovania účtovných transakcií, bolo potrebné harmonizovať účtovníctvo v rámci celej EÚ.

Celý proces sa začal v druhej polovici 70. rokov vydaním smernice ES o účtovníctve. Zmena nastala v roku 1995, kedy Európska komisia zverejnila koncepciu Novej stratégie

účtovníckej harmonizácie prostredníctvom Medzinárodných účtovných štandardov (IAS), ktorá mala slúžiť veľkým spoločnostiam ako možnosť spracovania účtovných uzávierok na tomto základe.

Európska komisia vyhlásila ďalšiu harmonizačnú stratégiu v roku 2002, a to Stratégiu účtovných výkazov EU: ako postupovať ďalej. Táto stratégia priamo vyžaduje používať IAS. Táto požiadavka sa premietla v texte nariadení 1606/2002 Európskeho parlamentu o využívaní IAS z roku 2002 a uložilo spoločnostiam registrovaným na kapitálových trhoch v rámci EÚ povinnosť zostavovať konsolidovanú účtovnú uzávierku podľa IAS k 1. januáru 2005. Vývoj harmonizácie účtovných pravidiel bol zavŕšený prijatím smernice 2003/51/51 ES, ktorá upravuje všetky predošlé zmienené smernice o ročných a konsolidovaných účtovných uzávierkach určitých foriem spoločností, bánk a ostatných finančných inštitúcií a poisťovní.

4.2.4 Poisťovníctvo

Pod pojmom finančné služby môžeme zaradiť rôzne iniciatívy a aktivity v oblasti bankovníctva, poisťovníctva a dôchodkových fondov, kapitálového trhu, účtovníctva, auditu, platobného styku a v neposlednej rade aj finančné služby poskytované spotrebiteľom vrátane ich ochrany. Dokončenie jednotného vnútorného trhu v týchto oblastiach je súčasťou naplňovania lisabonských cieľov vytýčených v roku 2000. Dnešné a do budúcnosti plánované iniciatívy na európskej úrovni v oblasti finančných služieb sa preto zameriavajú predovšetkým na dosiahnutie nasledujúcich troch cieľov podľa Euroskopu:

- dokončenie vnútorného trhu pre tzv. Neretailové finančné služby;
- vytvorenie otvoreného a bezpečného vnútorného trhu v oblasti retailových finančných služieb;
- vytvorenie efektívneho dozorného rámca na európskej úrovni nad finančným sektorom.

Pre reguláciu dohľadu nad skupinami poisťovní je dôležitá smernica 98/78/ES o doplnkovom dozore nad poisťovňami v poisťovacej skupine. Členské štáty majú za povinnosť rozšíriť svoj dohľad tiež na všetky ďalšie subjekty, ktoré by mohli ovplyvniť

finančné a tiež prevádzkové pozície dozorných poisťovní. Do tejto skupiny môžeme zaradiť holdingové skupiny, poisťovne so sídlom mimo EÚ. Pokiaľ by orgán dozoru nad poisťovňami chcel získať nejaké informácie o poisťovni, ktorá má sídlo v inom členskom štáte, musí sa obrátiť na príslušný dozorný orgán v danom členskom štáte.

Smernice o doplnkovom dozore nad poisťovňami v poisťovacej skupine novelizuje smernica 2002/87/ES, ktorá má za úlohu zaoberať sa doplnkovým dohľadom nad úverovými inštitúciami, poisťovňami a investičnými spoločnosťami, ktoré sú súčasťou finančných konglomerátov. S finančnými konglomerátmi je veľmi úzko spojené riziko podkapitalizácie a krytie týchto strát dcérskych spoločností iba jedným kapitálom. Preto podnikanie finančných konglomerátov musí byť z dôvodu ochrany verejného záujmu chránené. Zvláštnemu dohľadu nad týmto podnikaním sa venuje smernica 2002/87/ES o doplnkovom dohľade nad úverovými inštitúciami, poisťovňami a investičnými podnikmi vo finančných konglomerátov.

Aby sme mohli povedať o finančnej skupine, že sa jedná o konglomerát, tak musí jedna osoba podnikáť napríklad v bankovom sektore a aspoň jedna osoba musí podnikáť v inom z troch základných oblastiach finančného trhu.

4.2.5 Smernica č. 2006/123 ES o službách na vnútorný trh

4.2.5.1 História návrhu Smernice

Tento návrh smernice tvorí súčasť politického procesu zahájeného v roku 2000 Európskou radou. V marci 2000 Európska rada na svojom zasadnutí v Lisabone prijala program ekonomickej reformy založený na dynamickom princípe, ktorého cieľom bolo, aby sa z EÚ do r. 2010 stal subjekt s najväčšou konkurencieschopnosťou a s najdynamickejšou ekonomikou. Nákladová sa zmenila, pretože v decembri 2000 Komisia vypracovala Stratégiu vnútorného trhu v oblasti služieb, ktorej zámerom bolo zjednodušenie pohybu služieb cez hranice jednotlivých štátov v rámci EÚ.

V júni 2002 Komisia predložila správu – Stav vnútorného trhu služieb, ktorá poskytla a analyzovala zoznam prekážok na vnútornom trhu služieb. V novembri 2002 sa potvrdili závery Rady k správe Komisie, ktoré zdôrazňovali, že aj 10 rokov po predpokladanom dokončení vnútorného trhu je nutné stále vykonávať kus práce, aby sa stal vnútorný trh

realitou a taktiež zdôrazňovali za jednu z najhlavnejších politických priorít odstránenie legislatívnych a mimo legislatívnych prekážok obmedzujúcich služby na vnútornom trhu.

V marci 2003 Európska rada na svojom jarnom zasadnutí vyzvala k upevneniu ekonomickej dimenzie lisabonskej stratégie pomocou posilnenia horizontálnej úlohy Rady pre konkurencieschopnosť. Pritom jedným z jeho prvkov na úspech v rámci novej stratégie konkurencieschopnosti je stanovenie prehľadného a vyváženého právneho rámca pre zjednodušenie voľného pobytu služieb na vnútornom trhu. V máji 2003 Komisia na základe svojej Stratégie vnútorného trhu oznámila Rade EÚ, Európskemu parlamentu a Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, že vypracuje do konca roka 2003 návrh na smernicu o službách na vnútornom trhu, ktorého základom bude zásada vzájomného uznávania, administratívnej č. 5/2004 prípadoch harmonizácia európskych kódexov profesijných predpisov.

Konečné znenie smernice o službách na vnútorný trh bol po prevedení nutných legislatívne – technických úpravách a niektorých upresneniach schválený Radou dňa 12. decembra 2006. Smernica 2006/123/ES o službách bola uverejnená 27. decembra 2006 a v platnosť vstúpila nasledujúci deň ako kľúčový nástroj na odstránenie bariér, ktoré musia podnikatelia prekonávať pokiaľ chcú byť úspešní na spoločnom vnútornom trhu EÚ.

V Bruseli bola kvôli správne prevedeniu implementácie vytvorená expertná pracovná skupina, ktorá sa mala stretávať niekoľkokrát do roka. Jej úlohou bolo poskytovať členským štátom v tejto oblasti poradenstvo. Smernica o službách je európskym právnym predpisom, ktorého hlavným cieľom je zlepšiť život podnikom, ktoré poskytujú alebo využívajú služby v EÚ.

Kox, H., Lejour, A., Montizaan, R. píše o Smernice, ktorá od všetkých členských štátov vyžaduje, aby odstránili právne a administratívne prekážky. Návrh smernice bol doprevádzaný hodnotiacimi štúdiami, ktoré sa zhodovali na jeho ekonomickom prínose pre starých tak aj pre nových členov EÚ. Smernica zjednoduší:

- zakladanie podnikov v odvetví služieb, ide o prípady kedy podnik alebo podnikateľ chce založiť stále sídlo vo svojej krajine alebo v inej krajine EÚ,
- cezhraničné poskytovanie služieb, ide o prípady, keď už založený podnik v krajine EÚ chce poskytovať služby v inej krajine EÚ bez toho, aby tam mal stále sídlo.

Obsah prijatej smernice

Kapitola I – obecné ustanovenia. Prvý článok Smernice sa zaoberá myšlienkou, čo všetko nespadá do predmetu Smernice. Predmetom Smernice je podľa čl. 1 odst. 1 je vedľa slobody voľného pohybu služieb zakotvený v čl. 49 zmluvy o ES i sloboda usadzovania popísaná v čl. 43 zmluvy o ES.

Pôsobnosť Smernice

Za služby poskytované poskytovateľovi usadenému v niektorom členskom štáte sa Smernica nevzťahuje na oblasť daní a 12 konkrétnych sektorov služieb:

- služby obecného záujmu nehospodárskej povahy;
- finančné služby;
- služby a siete elektronických komunikácií;
- dopravné služby;
- zdravotné služby;
- sociálne služby v oblasti sociálneho bývania, starostlivosti o deti a podpory rodín a osôb v stave núdze;
- služby agentúr na sprostredkovanie dočasnej práce;
- audiovizuálne služby;
- lotérie, hazardné hry a stávky;
- súkromné bezpečnostné služby;
- služby poskytované notármi a súdnymi vykonávateľmi;
- činnosti spojené s výkonom verejnej moci.

Široká pôsobnosť návrhu smernice bola kritizovaná a tak bola zúžená a odporcovia pôvodného návrhu dosiahli svojho, keď došlo na stiahnutie zdravotných a sociálnych služieb.

Kapitola II – správne zjednodušenie

Táto kapitola prichádza s harmonizáciou správneho práva a procesných postupov týkajúcich sa poskytovania služieb. Ustanovenia tejto kapitoly by mali viesť k zjednodušeniu prístupu k poskytovaniu služieb a ich výkonov. V kapitole sa píše aj o uznávaní dokladov a o jednotných kontaktných miestach.

Kapitola III – sloboda usadzovania pre poskytovateľov

Táto kapitola sa snaží o harmonizáciu inštitútov, ktoré sú významné z pohľadu

poskytovateľov, ktorý sa zamýšľajú usadiť na území niektorého členského štátu, ale dotýkajú sa aj poskytovateľa vykonávajúcej služby na základe čl. 49 Zmluvy o ES.

Kapitola IV – voľný pohyb služieb

Princíp krajiny pôvodu nahradil princíp voľného pohybu služieb, ktorý znie podľa čl. 16 Smernice „Členské štáty rešpektujú právo poskytovať služby v inom členskom štáte, ako je štát, v ktorom sú usadené. Členský štát, v ktorom je služba poskytovaná, zaisťuje voľný prístup k činnosti poskytovania služieb a voľný výkon tejto činnosti na svojom území“.

Kapitola IV – práva príjemcu služieb

Druhá polovica tejto kapitoly pomáha zosilniť postavenie príjemcov služieb.

Kapitola V – kvality služieb

Kapitola VI – právna spolupráca

Kapitola VII – konvergenčný program

Podstatnou náplňou tejto kapitoly je pokračovanie harmonizácie a zblížovanie právnych predpisov v oblasti vnútorného trhu služieb.

Kapitola VIII – záverečné ustanovenia

4.2.5.2 Dôsledky prijatia smernice

Spoločenstvo bolo pôvodne vytvorené za účelom zlepšenia ekonomickej spolupráce medzi európskymi štátmi. Súčasťou moderných ekonomík je aj odvetvie služieb, ktoré tvorí vo všetkých krajinách EÚ viac ako 60 % HDP. V posledných desaťročiach dochádza v službách k obrovskému rozvoju. Materiály Komisie konštatovali, že smernice budú mať veľký vplyv na ekonomický rast a tvorbu nových pracovných miest a snažili sa rozdeliť dopady smernice do troch skupín: na ekonomické a sociálne dopady, dopady na životné prostredie a na dopady na štátnu správu.

Ekonomické a sociálne dopady

Novou smernicou by sa mala zjednodušiť administratíva a upevniť sa právna istota podnikateľov, ktorá by umožňovala efektívnejšie plánovanie podnikateľských aktivít. Znížili by sa náklady, ktoré by inak prevádzkovatelia usilujúci o podnikania v iných členských štátoch boli povinný vložiť do získania najrôznejších povolení a rôznych požiadaviek. Malým a stredným podnikom by zjednodušenie administratívnych procedúr a

prehľadná právna úprava by mala znížiť náklady, a tým pádom obmedziť prekážky pre vysielanie svojich pracovníkov do zahraničia. Ťažiť by mali z výhod princípu zeme pôvodu.

Vstupom nových subjektov na trh by sa podarilo zvýšiť konkurenciu s čím by sa podnikatelia snažili zlepšovať svoje produkty. Zmeny by sa mali pozitívne dotknúť aj spotrebiteľov, ktorým by smernice umožnili väčší výber produktov, vďaka čomu by sa očakával pokles cien. Malo by dochádzať k zvýšeniu povedomia o spotrebiteľských právach a o možnostiach prípadného vlastného podnikania. Z uvoľnením trhu zo službami by malo zlepšiť prístup k zdravotným službám. S novou smernicou by malo dôjsť k zníženiu objemu nezdanených ziskov a podporí premenu nelegálneho zamestnania v legálne. Smernica by mala hlavne podporiť ekonomický rast, čím by vznikali nové pracovné miesta.

Vplyv na životné prostredie

Z materiálov Komisie je možné predpokladať, že na základe zintenzívnejšieho cezhraničného obchodu sa zvýši objem dopravy, ktorý by sa mohol vďaka poklesu dopravy v dôsledku zmenšenia nutnosti vybavovať administratívne potreby pre výkon služieb vyvážiť. Odstránením bariér sa pomôže šíriť novinky a zavedené postupy tiež v oblasti ochrany životného prostredia.

Dopad na štátnu správu

Nové administratívne postupy by si vyžiadali nemalé vstupné náklady, ktoré by mali byť kompenzované úsporami v nasledujúcich rokoch – pretože zjednodušená administratíva je prirodzene menej nákladná. Nemecký projekt Bund Online 2005 zriadená nemeckým verejným službám na federálnej úrovni by mala ročne ušetriť okolo 400 mil. EUR. Účinnosť opatrení navrhnutých v smernici bude závisieť od toho, ako dlho bude trvať ich prijatie a implementácia, pretože čím dlhšie tým horšie pre európsku ekonomiku.

Po prijatí opatrení uvedených v smernici by mal vzrásť obchod s komerčnými službami o 15 až 30 % v rámci EÚ a objem zahraničných priamych investícií do služieb až o 20-35%. Tak isto zisky domácich poskytovateľov služieb by mohli byť pozitívne ovplyvnené väčšími vývoznými možnosťami, ale naopak, uvoľnením trhu by ale mohlo zároveň negatívne ovplyvňovať menej konkurencieschopnosti podnikateľov.

Táto rovnováha sa mala medzi krajinami EÚ rôzniť. Podľa správy môžeme poukázať na to, že ekonomické oživenie pomôže najrýchlejšie v krajinách s pružnejšími postupmi pre presuny zamestnanosti, konkurzných riadeniach a základní nových firiem. Štúdia tiež predpokladá, že si implementácia vyžiada nemalé náklady, ktoré budú spojené s politikou, s ktorou súvisia zákony a predpisy pre sektor služieb, ktoré bude možno musieť prepracovať.

Prijatím smernice a odstránením bariér vnútorného trhu by viedlo k podstatnému oživeniu európskej ekonomiky, i keď by sa mohli ukázať mierne negatívne dôsledky v oblasti zamestnanosti. Nová smernica by mala priniesť iba pozitívne efekty. Predpoklady vnútorného trhu dôkladne zanalyzovala Copenhagen Economics a na základe informácií ktoré získala od viac ako 275 00 firiem pôsobiacich v EÚ, vypočítala dôsledky jej odstránenia. Zmenami, ktoré by smernica priniesla, by iba vďaka službám v EÚ vzrástla spotreba o 0,6 % - o 37 mld. EUR. Zvýšená konkurencia by viedla k poklesu cien, čo by podporilo väčšiu spotrebu služieb spotrebiteľa.

Rast výkonnosti ekonomiky by mal zasiahnuť všetky jej oblasti, čo by spôsobilo v rámci celej EÚ tvorbu nových pracovných miest. Na základe prijatia smernice sa očakáva presun pracovných síl, ale aj zvýšenie produktivity práce a rast miezd. Ak by EÚ mala byť schopná dosiahnuť lisabonské ciele, je potrebné zbaviť trh služieb od bariér, ktoré znemožňujú jeho rozvoj. Liberalizácia, ktorá je predstavená v smernici nemusí byť konečným riešením problému vnútorného trhu služieb. Európske právo ani smernica nebráni členským štátom, aby z vlastnej iniciatívy liberalizáciu rozšírili na ľubovoľné sektory služieb.

Celkové zhodnotenie smernice

Niektorí autori Smernicu hodnotia negatívne, podľa nášho názoru jej prijatie znamená pre vnútorný trh krok dopredu. Pretože po rokoch pomalej sektorovej liberalizácie vniesla do zblížovania právnych predpisov členských štátov potrebnú dynamiku. Prijatý text z veľkej časti rekapituluje pravidlá poskytovania služieb zavedené Európskym súdnym dvorom. Prináša niektoré nové významné inštitúty, za ktorých rozvoj vnútorného trhu služieb bude ťažité. Ide predovšetkým o jednotné kontaktné miesta, vďaka ktorým si podnikateľ bude môcť vyriešiť všetko podstatné pre poskytovanie služieb na jednom mieste. Ide aj o zavedenie tichého súhlasu, ktorý bude znamenať koniec prekračovania

lehôt zo strany úradov a povinnosť poskytovateľa podávať príjemcom informácie, čo by mohlo mať za následok zvýšenie sebavedomia a informovanosti príjemcov služieb. Zakotvenie vzájomnej spolupráce medzi úradmi členských štátov v oblasti dohľadu, ktoré by mohlo umožniť výkon funkčnej kontroly poskytovateľov a ochranu spotrebiteľov.

Smernica prispieva k získaniu prehľadu nad niektorými zostávajúcimi prekážkami neobmedzeného cezhraničného pohybu služieb a predkladá základy k ďalšiemu možnému pokračovaniu liberalizácie služieb na vnútornom trhu.

Za pozitívum Smernice môžeme považovať aj to, že sa snaží ukazovať členským štátom spôsob, akým by mali modernizovať členské štáty svoje právne právo. Smernicu môžeme vnímať aj za konkrétny krok, ktorý viedol k zavedeniu elektronického a diaľkového správneho riadenia, respektíve e – governmentu obecné. Smernice vytvárajú priestor pre zlepšovanie podmienok v oblasti podnikateľského prostredia v sektore služieb, liberalizuje služby a zjednocuje podmienky ich poskytovania v jednotlivých členských štátoch, čo má význam z hľadiska voľného pohybu služieb na vnútornom trhu EÚ.

Snaží sa o nový prístup v oblasti služieb v prospech podnikateľa, príjemcu služby, či spotrebiteľa. Navrhovaná právna úprava sa snaží o zefektívnenie získania náležitostí potrebných najmä na začatie podnikania na jednom mieste, zabezpečení prístupu k informáciám pre poskytovateľa a príjemcu služby, zlepšenie podmienky cezhraničného poskytovania služieb občanov v EÚ a administratívnej spolupráce na vnútornom trhu EÚ prostredníctvom informačného systému.

4.2.5.3 Implementácia

Používanie Smernice predstavuje pre členské štáty neľahkú úlohu. Komisia s cieľom prispieť k jednotnému používaniu Smernice zo strany všetkých členských štátov sa spolupodieľa na implementačnom procese. Príručka, ktorá vysvetľuje ustanovenia Smerníc je prostriedkom pomoci Komisie. Príručka popisuje vhodné spôsoby používania Smernice a upozorňuje na dôležité body v procese jej používania. V žiadnom prípade ale nieje právne záväzná. Za implementáciu sú úplne zodpovedné jednotlivé členské štáty. Pre úplnosť príručky pripomíname, že povinnosť členských štátov nekončí, ale pokračuje i po uplynutí implementačnej lehoty. Prijatie nových požiadaviek obmedzujúce poskytovanie služieb je nutné oznamovať aj po 28. 12. 2009. Čo sa týka konkrétnych ustanovení Smerníc, Komisia sa snaží rozšíriť dopady Smernice, takým spôsobom, že doporučuje, aby

členské štáty prijaté ustanovenia stiahla na viac sektorov služieb alebo uplatňovali niektoré inštitúty Smernice i v iných oblastiach práva.

Do 31. decembra 2009 mali členské štáty EÚ zapracovať smernicu do národných zákonov. Členské štáty v rámci vyjednávania vehementne bránili svoje trhy a málokteré z navrhovaných ustanovení preto zostalo bez zmien. Ale základné zásady a niektoré ustanovenia pôvodnej smernice zostali zachované. Členským štátom sa nepodarilo splniť svoje záväzky do konca decembra 2009.

Francúzsko je krajinou, ktorá patrí medzi zakladateľov EÚ. Francúzske médiá v januári informovali o pochybnostiach spojené s metódami, ktoré sa využívajú pri transponovaní smernice do zákona. Reakciou vlády bola 16-stranová správa o pokroku, v ktorej zdôraznila opatrenia, ktoré už zaviedla a špecifikovala, kedy možno očakávať ostatné.

Nemecko môžeme považovať za najvyššieho prispievateľa do spoločného rozpočtu EÚ a spolu s ľudnosťou má veľkú váhu v európskej politike. Za hlavný problém pri implementácii smernice sa ukázala povinnosť zaviesť tzv. Jednotné kontaktné miesta, cez ktoré sa poskytovatelia služieb môžu dostať k administratívnym formalitám a k informáciám. Veľkú úlohu zohráva federálny systém, ktorý komplikuje implementáciu smernice.

V Poľsku vláda schválila návrh zákona a smernica vstúpila do platnosti 28. decembra 2009.

V júni 2009 Český parlament chválil Zákon o voľnom pohybe služieb, ktorý vstúpil do platnosti 28. decembra 2009.

Implementácia v Slovenskej republike

Slovenská republika považuje smernicu o službách na vnútorný trh za zásadný dokument pre zlepšenie konkurencieschopnosti EÚ na celosvetovom trhu a jej prijatie považuje za nevyhnutné pre dotvorenie vnútorného trhu služieb. Prijatím sa očakáva, že sa vďaka nej zväčšia možnosti uplatnenia slovenských podnikateľov, doposiaľ limitovaným malým trhom. Postavenie našej krajiny v rámci vyjednávania vychádzalo z materiálu Rámcová pozícia SR k návrhu smernice o službách na vnútorný trh, ktorú schválil dňa 4. októbra 2005 Výbor pre EÚ.

V dokumente Rámcová pozícia SR k Návrhu smernice sa píše, že Slovensko v máji 2004 vstúpilo do EÚ a dňa 13. januára 2010 vláda SR prerokovala a svojim uznesením č. 5/2010 s pripomienkami schválila Návrh zákona o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý na rokovanie vlády predložil minister hospodárstva SR Ľubomír Jahnátek. Parlamentné výbory sa k nemu vyjadria v marci 2010. Najväčším problémom je otázka e – government.

Uznesením vlády SR č. 294Z 28. marca 2007, ktorým bolo ministromi hospodárstva SR uložené v spolupráci s ďalšími rezortmi zabezpečiť prebratie Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES o službách na vnútornom trhu do nášho právneho poriadku.

Koordinátorom smernice je Ministerstvo hospodárstva SR v spolupráci s podpredsedom vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny a ostatnými orgánmi štátnej správy. Návrh daného zákona o službách špecifikuje práva a povinnosti poskytovateľov služieb trvalo usadených v SR, ako aj tých ktorí poskytujú služby dočasne v SR. Slovenská republika víta predloženie návrhu rámcovej smernice o službách na vnútornom trhu. Vytvorenie skutočného vnútorného trhu a odstránenie právnych a administratívnych prekážok, ktoré bránia voľnému pohybu služieb medzi členskými štátmi, patrí medzi základné priority Slovenskej republiky. Pokiaľ však ide o cezhraničné poskytovanie právnych služieb, domnievame sa, že je nevyhnutné doplniť súčasné znenie smernice tak, aby v súlade s príslušnými ustanoveniami ZES a súvisiacou judikatúrou Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, členské štáty si mohli ponechať vnútroštátnu právnu úpravu obmedzujúcu prístup k tým regulovaným profesiám, na ktoré je prenesený výkon štátnej moci. Takýmito profesiami sú v Slovenskej republike notári a exekútori.

Návrh smernice nie je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. Slovenská republika súhlasí s vymedzením právneho základu na prijatie tejto smernice v článkoch 47 ods. 2, 55, 71 a 80 ods. 2 ZES. Právny nástroj bol zvolený v súlade so ZES.

Pokiaľ ide o posúdenie splnenia podmienok proporcionality a subsidiarity v zmysle článku 5 ZES, Slovenská republika považuje obe podmienky umožňujúce a odôvodňujúce prijatie právnej úpravy v danej oblasti za splnené.

Záver

Cieľom diplomovej práce bolo poskytnúť ucelený pohľad a pokúsiť sa priblížiť problematiku voľného pohybu tovarov a služieb v EÚ. Na začiatku práce sme sa snažili priblížiť vývoj európskej integrácie a vznik vnútorného trhu. Zoznámili sme sa s pojmami a predovšetkým princípmi voľného pohybu tovarov a služieb v EÚ.

Cesta k slobodnému pohybu tovarov a služieb viedla cez postupnú integráciu európskych národov do politicky a ekonomicky jednotnej Únie. Jednotný európsky akt bol významným krokom vpred pre realizáciu pohybu tovarov a služieb. Podpísanie Jednotného európskeho aktu sa stalo atraktívnym pre mnohých ľudí z hľadiska rozšírenia spoločného trhu. Realizácia slobody voľného pohybu tovarov a služieb bola veľmi dlhá, často krát komplikovaná a ešte aj dnes prináša mnoho nedoriešených problémov.

Pokúsili sme sa priblížiť problematiku voľného pohybu tovarov v rámci EÚ. Na vybraných rozsudkoch ESD sme si mohli urobiť obraz toho, ako sa postupne táto problematika vyvíja a rieši. Voľný pohyb tovarov je upravený v prvej rade právom primárnym a to Zmluvou o založení Európskeho Spoločenstva v článkoch 28 – 30.

Ak sa európske národy rozhodnú žiť v spoločnej Európe, tak im na vlastnom trhu výrobky od susedných štátov nesmú prekážať, i keď nezodpovedajú presne stanoveným ich vlastným predpisom. Zásada voľného pohybu tovarov neplatí bezvýhradne, pretože článok 30 ZES stanovil výnimku zo zákazu alebo obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu, odôvodnené mimo iné ochranou zdravia a života ľudí a zvierat, ochranou rastlín alebo ochranou priemyselného a obchodného vlastníctva. Toto obmedzenie voľného pohybu tovarov na základe článku 30 ZES nesmie však slúžiť ako prostriedok svojvoľnej diskriminácie alebo zastreného obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi.

Voľný pohyb tovarov je jedným zo základov vnútorného trhu, kvôli ktorému Slovenská republika vstúpila do EÚ. Vstupom SR do EÚ sa ovplyvnil zahraničný obchod, pretože po našom začlenení medzi členské štáty sa celý proces cezhraničného obchodovania výrazne zjednodušil. Uplatňovanie princípu voľného pohybu tovarov tak pre SR znamená odstránenie všetkých tarifných a netarifných prekážok zahraničného obchodu. Je možné obecné prehlásiť, že sú zakázané všetky kvantitatívne, fiškálne a technické obmedzenia dovozu či vývozu medzi členskými štátmi. Slovenským podnikateľom tak voľný pohyb tovarov v rámci rozšírenej Európskej únie poskytol nové príležitosti

obchodovania. Snažili sme sa poukázať na dopad v SR, ktorý mal vstup do EÚ na dovoz a vývoz tovarov.

V diplomovej práci sme sa venovali aj téme voľný pohyb služieb, pretože technicky náročné a kvalitné služby sú podľa nášho názoru budúcnosťou Európy.

Liberalizačné snahy v oblasti služieb je možné vidieť od počiatku európskej hospodárskej integrácie. Predpokladalo sa, že prekážky voľného pohybu služieb budú odstránené do konca roku 1969, ale nestalo sa tak, pretože sa európske inštitúcie v tej dobe venovali namiesto prijatiu legislatívnych opatrení vypracovaniu rôznych koncepcií a nezáväzných plánov. ESD sa snažila na určitú dobu svojimi judikátmi vymedziť charakteristické znaky a obsah voľného pohybu služieb. Ďalšiu etapu európskej liberalizácie služieb tvorilo liberalizovanie vybraných dôležitých hospodárskych sektorov služieb. Nový pohľad na liberalizáciu služieb v rámci EÚ priniesol až prelom tisícročia, so zistením, že cezhraničnému poskytovaniu služieb bráni množstvo legislatívnych a nelegislatívnych prekážok, ktoré bolo potrebné odstrániť, aby vnútorný trh so službami mohol začať fungovať. Bolo tak potrebné privítať myšlienku horizontálnej harmonizácie európskych služieb za pomoci smernice.

Po dlhých troch rokoch jednania dosiahli členské štáty kompromisu o tom, ako má do budúcnosti fungovať vnútorný trh služieb Európskej únie. Tento kompromis je však trochu rozpačitý. Z rozsahu konečného znenia smernice boli vylúčené niektoré sektory služieb, ako to bolo v pôvodnom návrhu.

Môžeme tvrdiť, že stav liberalizácie, v ktorom sa nachádza aj voľný pohyb finančných služieb, pokiaľ ide o potrebnú európsku právnu úpravu na ceste k vytvoreniu skutočného jednotného vnútorného trhu, je v súčasnosti vo veľmi pokročilom štádiu. Podľa nášho názoru Smernica 2006/123/ES o službách na vnútornom trhu predstavuje doposiaľ najlepší produkt, ktorý priviedol služby k liberalizácii v rámci EÚ. Prináša tak členským štátom aj výhodu ako nástroj predstavujúci modernizáciu správneho práva.

Pokiaľ chce byť SR riadnym členom Európskej únie, musí dávať prednosť spoločným záujmom EÚ pred záujmami svojho členského štátu, tak aby sme sa ako členská krajina mohli podieľať na vymoženostiach dosiahnutých v starších členských štátoch EÚ.

Zoznam použitej literatúry

1. BALDWIN, R. - WYPLOSZ, Ch. 2008. *Ekonomie – Evropské integrácie*. Praha : Grada Publishing, 2008. s. 47. ISBN 978-80-247-1807-1.
2. BÁRÁŇOVÁ-ČIDEROVÁ, D. - SVITANA, R. - VETRÁK, M. 2006. *Vybrané pojmy Európskej integrácie*. Bratislava : Informačná kancelária, 2006. s.57. ISBN 80-7165-575-9.
3. BILČÍK, V. - BRUCKO, M. 2001. *Európska únia dnes – súčasné trendy a význam pre Slovensko*. B.m. : Inštitút pre verejné otázky, 2001. 160 s. ISBN 80-88935-23-7.
4. DAUSES, M. 2002. *Príručka hospodárskeho práva EU*. Praha : ASPI Publishing, 2002. 372 s.
5. DOYLE, E. 2007. *Compliance obstacles to competitiveness, Corporate Governance*, Vol XII, No 5, pp. 612.
6. FIGEL, J. - ADAMIŠ, M. 2004. *Slovensko na ceste do EÚ*. Bratislava : Graftis, 2004. 207 s. ISBN 80-89180-01-9.
7. HORVÁTH, Z. 2004. *Príručka Európskej únie - Zastúpenie Európskej komisie v SR*. Bratislava : Slovak edition, 2004. s. 259. ISBN 80-89102-09-3.
8. JANIČEK, L. - DRDLA, M. - RAIS, K. 2002. *Evropská unie*. Praha : Computer Press, 2002. 294 s. ISBN 80-7226-819-8.
9. JANKŮ, M. - SVOBODOVÁ, A. 1999. *Evropská unie – evropské právní prostředí*. Praha : Computer Press, 1999. 139 s. ISBN 80-7226-197-5.
10. KOMORNÍK, P. 2002. *Európska integrácia od Ríma cez Maastricht po Amsterdam*. Bratislava : Eurounion, 2002. 341 s. ISBN 80-88984-13-0.
11. LEJOUR, A. 2008. *Subsidiarity and the Internal Services Market*. in: *Subsidiarity and Economic Reform in Europe*. Berlin : Springer Berlin Heidelberg, 2008. pp. 177 – 189.
12. LIPKOVÁ, Ľ. 2000. *Svetové hospodárstvo*. Bratislava : SPRINT, 2000. s.41. ISBN 80-88848-35-0.
13. LIPKOVÁ, Ľ. 2004. *Medzinárodné hospodárske vzťahy*. Bratislava: SPRINT, 2004. 198 s. ISBN 80-89085-23-7.
14. MATEIDES, A. - ĎAĎO, J. 2002. *Služby. Teória služieb, marketing služieb, kvalita v službách, služby zákazníkom a meranie spokojnosti s nimi*. Bratislava : Epos, 2002. 750 s. ISBN 80-8056-452-9.

15. MESSERLIN, P. A. 2005. Liberalising Services Trade in the EU. *Intereconomics*, Vol XL, No 3, 2005. pp. 120 – 140.
16. MOGYOROSIOVÁ, Z. 2006. Vnútorný trh Európskej únie. Bratislava : Ekonóm, 2006. s. 19. ISBN 80-7165-549-X.
17. NEUSTUPNÁ, L. a i. 1992. Evropské spoločenství. Praha : Prospektrum, 1992. s. 12 – 13. ISBN 80-85431-13-0.
18. NOVÁČKOVÁ, D. 2004. Základy Európskeho práva a vnútorný trh Európskej únie. Bratislava : Eurounion, 2004. s. 113-114. ISBN 80-88984-58-0.
19. NOVÁČKOVÁ, D. - FUTEJ, D. - GEISTLINGER, M. - KUNOVÁ, V. - CRESSATI, C. - ZAHORÁKOVÁ, R. - KOMORNÍK, P. 2002. Európska integrácia od Ríma cez Maastricht po Amsterdam. Bratislava : Eurounion, 2002. 341 s. ISBN 80-88984-13-0.
20. Obchodovanie s Euróпой a v Európe, Smernice a súvisiace normy, Publikácia Riadiaceho strediska CEN, Európska komisia pre normalizáciu. 2002. 27 s. ISBN 80-88971-08-X.
21. SVATOŠ, M. a i. 2009. Zahraniční obchod teórie a prax. Praha : 2009. s.88-94. ISBN 978-80-247-2708-0 88-94.
22. SVOBODA, P. 2003. Liberalizace obchodu zbožím v právu Evropské unie. 1.vyd. Praha : C.H.Beck, 2003. s.11,54. ISBN 80-7179-815-0.
23. SVOBODA, P. 2007. Úvod do evropského práva. 2. vyd. Praha : C.H.Beck, 2007. s.163. ISBN 978-80-7179-621-3.
24. ŠÍBL, D. 1995. Európska únia Minulosť – prítomnosť – budúcnosť. Bratislava: Iris, 1995. 176 s.
25. ŠÍBL, D. 1999. Európska únia od Schumanovej deklarácie k amstedamskej zmluve. Bratislava : Eurounion, 1999. s.31. ISBN 80-88984-06-8.
26. ŠMEJKAL, V. - JANATKA, F. a i. 2004. Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země EU. Praha : Aspi publishing a.s., 2004. s.20,21
27. TICHÝ, L. - ARNOLD, R. - SVOBODA, P. - ZEMÁNEK, J. - KRÁL, R. 2006. Evropské právo. 3. vyd. Praha : C.H.Beck, 2006. 397s. ISBN 80-7179-430-9.
28. TOMÁŠEK, M. 2000. Právní nástupnictví měny euro. Praha : Linde Praha a.s., 2000. ISBN 80-7201-205-3.
29. TREUMEROVÁ-AMMITZBOLLOVÁ, M. 2005. 101 otázok a odpovedí o Európskej únii. Bratislava : B.v. 2005. s. 104-111. ISBN 80-969241-1-7.
30. URBAN, L. 2002. Evropský vnitřní trh a příprava ČR na začlenění. Praha : Linda, 2002. 248s. ISBN 80-7201-330-0.

31. WESSELS, W. a i. 1997. Evropská únie od A po Z. Příručka evropské integrace. Praha : Karolinum,1997. s.18
32. Assessment of the Barriers to the Internal Market for Services, Copenhagen economics, January 2005 92s. Extended Impact Assessment of Proposal for a Directive on Services in the Internal Market, COM(2004) 21. [citované 2009-11-21]. 92 s. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/services-dir/studies/2005-01-cph-studyen.pdf>
33. Bíla kniha – politika finančních služeb 2005-2010, [citované 2009-10-10]. 18 s. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/interan_market/finances/docs/white_paper/white_paper_cs.pdf>
34. <http://www.euroskop.cz/673/sekce/financni-sluzby/>
35. <http://www.euroinfo.gov.sk/index/go.php?id=80>
36. <http://www.euroinfo.gov.sk/index/go.php?id=1211>
37. KOX, H. - LEJOUR,A, - MONTIZAAAN, R. Volný pohyb služeb uvnitř EU. CPB Nizozemsko, 2004. 96 s. [citované 2009-11-23]. Dostupné na: <<http://download.mpo.cz/get/26535/32947814/priloha010.pdf>>
38. NAKLÁDOVÁ, E. Rámcová pozícia k návrhu smernice, Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o službách na vnútornom, Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on services in the internal market, [citované 2009-10-05]. 24 s. Dostupné na: <<http://www.mhsr.sk/ramcova-pozicia-sr-k-navrhu-smernice-ep-a-rady-o-sluzbach-na-vnutornom-trhu-6059/127744s>>
39. SNELL, J.: Goods and Services in EC Law. A Study of the Relationship Between the Freedoms, New York : Oxford University Press, 2002. [citované 2009-09-27]. 7 s. Dostupné na:<http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2003/november/tradoc_114182.pdf>
40. <http://www.unms.sk/?poslanie>

PRÍLOHY

Príloha A: Zoznam smerníc ES a nariadení vlády SR

Príloha A:

Zoznam smerníc ES a nariadení vlády SR

Vláda Slovenskej republiky podľa § 9 ods. 3 a § 12 ods. 5 zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydala nariadenia vlády, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na určené výrobky podľa uvedeného zákona. V týchto NV SR sú zapracované smernice ES Nového (ale aj Starého) prístupu. Zoznam uvádza smernice ES a NV SR s oficiálnymi názvami na citovanie do Súvisiacich právnych predpisov, pričom je potrebné uviesť smernicu ES a aj NV SR. V osobitných prípadoch možno citovať aj ďalšie smernice ES, ktoré nie sú uvedené v tomto zozname.

Smernice ES Nového prístupu zabezpečujúce označenie CE:

Smernica	Názov smernice	Názov nariadenia vlády SR
87/404/EEC (SPV)	Smernica 87/404/EHS z 25. júna 1987 (OJ L 220 z 8. 8. 1987) o jednoduchých tlakových nádobách, zmenená smernicami 90/488/EHS (OJ L 270 z 2. 10. 1990) a 93/68/EHS (OJ L 220 z 30. 8. 1993)	Nariadenie vlády SR č. 513/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na jednoduché tlakové nádoby v znení neskorších predpisov
88/378/EEC (TOYS)	Smernica 88/378/EHS z 3. mája 1988 (OJ L 187 zo 16. 7. 1988) o bezpečnosti hračiek, zmenená smernicou 93/68/EHS (OJ L 220 z 30. 8. 1993)	Nariadenie vlády SR č. 302/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na hračky
89/106/EEC (CPD)	Smernica 89/106/EHS z 21. decembra 1988 (OJ L 40 z 11. 2. 1989) o stavebných výrobkoch, zmenená smernicou 93/68/EHS (OJ L 220 z 30. 8. 1993)	Zákon č. 90/1998 Z. z. o stavebných výrobkoch v znení neskorších predpisov Zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
89/686/EEC (PPE)	Smernica 89/686/EHS z 21. decembra 1989 (OJ L 399 z 30. 12. 1989) o osobných ochranných pomôckach, zmenená smernicami 93/68/EHS (OJ L 220 z 30. 8. 1993), 93/95/EHS (OJ L 276 z 9. 11. 1993) a 96/58/ES (OJ L 236 z 18. 9. 1996)	Nariadenie vlády SR č. 35/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na osobné ochranné prostriedky
90/384/EEC (NAW)	Smernica 90/384/EHS z 20. júna 1990 (OJ L 189 z 20. 7. 1990) o váhach s neautomatickou činnosťou, zmenená smernicou 93/68/EHS (OJ L 220 z 30. 8.	Nariadenie vlády SR č. 399/1999 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na váhy s neautomatickou činnosťou v znení

	1993)	neskorších predpisov
90/385/EEC (AIMD)	Smernica 90/385/EHS z 20. júna 1990 (OJ L 189 z 20. 7. 1990) o aktívnych lekárskech implantátoch, zmenená smernicou 93/68/EHS (OJ L 220 z 30. 8. 1993) a 2007/47/ES (OJ L 247 z 21. 9. 2007)	Nariadenie vlády SR č. 570/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody aktívnych implantovateľných zdravotníckych pomôcok
90/396/EEC (GAD)	Smernica 90/396 z 29. júna 1990 (OJ L 196 z 26. 7. 1990) o plynových spotrebičoch, zmenená smernicou 93/68/EHS (OJ L 220 z 30. 8. 1993)	Nariadenie vlády SR č. 393/1999 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na spotrebiče plyných palív v znení neskorších predpisov
92/42/EEC (BED)	Smernica 92/42/EHS z 21. mája 1992 (OJ L 169 z 22. 6. 1992) o požiadavkách na účinnosť nových teplovodných kotlov na kvapalné alebo plyné palivá, zmenená smernicami 93/68/EHS (OJ L 220 z 30. 8. 1993), 2004/8/ES (OJ L 52 z 21. 2. 2004) a 2005/32/ES (OJ L 191 z 22. 7. 2005)	Nariadenie vlády SR č. 79/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na účinnosť teplovodných kotlov spaľujúcich kvapalné palivá alebo plyné palivá a o postupoch posudzovania ich zhody
93/15/EEC	Smernica 93/15/EHS z 5. apríla 1993 (OJ L 121 z 15. 5. 1993) o výbušninách na civilné použitie	Nariadenie vlády SR č. 179/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na výbušniny na civilné použitie v znení neskorších predpisov
93/42/EEC (MDD)	Smernica 93/42/EHS zo 14. júna 1993 (OJ L 169 z 12. 7. 1993) o zdravotníckych pomôckach, zmenená smernicami 93/68/EHS (OJ L 220 z 30. 8. 1993), 2000/70/ES (OJ L 313 z 13. 12. 2000), 2001/104/ES (OJ L 6 z 10. 1. 2002), 2003/32/ES (OJ L 105 z 26. 4. 2003) a 2007/47/ES (OJ L 247 z 21. 9. 2007)	Nariadenie vlády SR č. 572/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody zdravotníckych pomôcok v znení neskorších predpisov
94/9/EC (ATEX)	Smernica 94/9/ES z 23. marca 1994 (OJ L 100 z 10. 4. 1994) o zariadeniach a ochranných systémoch určených na použitie v potenciálne výbušnom prostredí	Nariadenie vlády SR č. 117/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody zariadení a ochranných systémov určených na použitie v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu v znení neskorších predpisov
94/25/EC (RCD)	Smernica 94/25/ES zo 16. júna 1994 (OJ L 164 z 30. 6. 1994) o plavidlách na rekreačné účely, zmenená smernicou	Nariadenie vlády SR č. 417/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a

	2003/44/ES (OJ L 214 z 26. 8. 2003)	postupoch posudzovania zhody na plavidlá určené na rekreačné účely
95/16/EC (LIFTS)	Smernica 95/16/ES z 29. júna 1995 (OJ L 213 zo 7. 9. 1995) o výťahoch	Nariadenie vlády SR č. 571/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na výťahy v znení neskorších predpisov
97/23/EC (PED)	Smernica 97/23/ES z 29. mája 1997 (OJ L 181 z 9. 7. 1997) o tlakových zariadeniach	Nariadenie vlády SR č. 576/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na tlakové zariadenie a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 400/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov
98/37/EC (MD)	Smernica 98/37/ES z 22. júna 1998 (OJ L 207/1 z 23. 7. 1998) o strojoch zmenená smernicou 98/79/ES	Nariadenie vlády SR č. 310/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na strojové zariadenia
2006/42/EC (MD)	Smernica 2006/42/ES zo 17. mája 2006 (OJ L 157 z 9. 6. 2006) o strojoch a pozmeňujúca smernicu 95/16/ES	Nariadenie vlády SR č. 436/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na strojové zariadenia Platí od 29. 12. 2009.
98/79/EC (IVDMD)	Smernica 98/79/ES z 27. októbra 1998 (OJ L 331 zo 7. 12. 1998) o diagnostických lekárskech prístrojoch in vitro	Nariadenie vlády SR č. 569/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody diagnostických zdravotníckych pomôcok in vitro
99/5/EC (R&TTE)	Smernica 99/5/ES z 9. marca 1999 (OJ L 91 zo 7. 4. 1999) o rádiových zariadeniach a koncových telekomunikačných zariadeniach a o vzájomnom uznávaní ich zhody	Nariadenie vlády SR č. 443/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na rádiové zariadenia a koncové telekomunikačné zariadenia
2000/9/EC	Smernica 2000/9/ES z 20. marca 2000 (OJ L 106 z 3. 5. 2000) o lanovkových zariadeniach na prepravu osôb	Nariadenie vlády SR č. 183/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na zariadenia určené na osobnú lanovú dopravu v znení neskorších predpisov

2004/22/EC	Smernica 2004/22/ES z 31. marca 2004 (OJ L 135 z 30. 4. 2004) o meracích prístrojoch	Nariadenie vlády SR č. 294/2005 Z. z. o meradlách
2004/108/EC (EMC)	Smernica 2004/108/ES z 15. decembra 2004 (OJ L 390 z 31. 12. 2004) o elektromagnetickej kompatibilite	Nariadenie vlády SR č. 194/2005 Z. z. o elektromagnetickej kompatibilite v znení neskorších predpisov
2006/95/EC (LVD)	Smernica 2006/95/ES z 12. decembra 2006 (OJ L 374 z 27. 12. 2006) o elektrických zariadeniach navrhovaných na použitie v určitom napäťovom rozmedzí	Nariadenie vlády SR č. 308/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody pre elektrické zariadenia, ktoré sa používajú v určitom rozsahu napätia
2007/47/EC	Smernica 2007/47/ES z 5. septembra 2007 (OJ L 247 z 21. 9. 2007) pozmeňujúca smernicu 90/385/EHS o aktívnych lekárskech implantátoch, smernicu 93/42/EHS o zdravotníckych pomôckach a smernicu 98/8/ES o umiestňovaní biocídnych prípravkov na trh	

Smernice ES Nového prístupu nezabezpečujúce označenie CE:

Smernica	Názov smernice	Názov nariadenia vlády SR
94/62/EC (PPW)	Smernica 94/62/ES z 20. decembra 1994 (OJ L 365 z 30. 12. 1994) o obaloch a odpade z obalov zmenená smernicou 04/12/ES z 11. februára 2004 (OJ L 47 z 18. 2. 2004)	Nariadenie vlády SR č. 22/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú záväzné limity pre rozsah zhodnocovania odpadov z obalov a pre rozsah recyklácie vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov
2002/96/EC (WEEE)	Smernica 2002/96/ES z 27. januára 2003 (OJ L 37 z 13. 2. 2003) o odpadoch z elektrických a elektronických zariadení zmenená smernicou 2003/108/ES z 8. decembra 2003 (OJ L 345, z 31. 12. 2003)	Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch, Vyhláška MŽP SR č. 208/2005 Z. z. o nakladaní s elektrozariadeniami a s elektroodpadom
96/48/EC (HSR)	Smernica 96/48/ES z 23. júla 1996 (OJ L 235 zo 17. 9. 1996) o interoperabilite transeurópskeho vysokorýchlostného systému železničných tratí, zmenená smernicou 2004/50/ES (OJL 164 z 30. 4. 2004)	Nariadenie vlády SR č. 594/2006 Z. z. o technických požiadavkách interoperability systému transeurópskych vysokorýchlostných železníc
96/98/EC (MARINE)	Smernica 96/98/ES z 20. decembra 1996 (OJ L 46 zo 17. 2. 1997) o lodných zariadeniach, zmenená smernicou	Nariadenie vlády SR č. 243/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických

	98/85/ES (OJ L 315 z 25. 11. 1995)	požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na námorné vybavenie v znení neskorších predpisov
2001/16/EC	Smernica 2001/16/ES z 19. marca 2001 (OJ L 110 z 20. 4. 2001) o interoperabilite transeurópskeho konvenčného systému železničných tratí, zmenená smernicou 2004/50/ES (OJ L 164 z 30. 4. 2004	Nariadenie vlády SR č. 594/2006 Z. z. o technických požiadavkách interoperability systému transeurópskych vysokorýchlostných železníc

Smernice ES založené na princípoch Nového prístupu:

Smernica	Názov smernice	Názov nariadenia vlády SR
96/57/EC	Smernica 96/57/ES z 3. septembra 1996 (OJ L 236 z 18. 9. 1996) o požiadavkách na energetickú účinnosť domácich chladničiek, mrazničiek a ich kombinácií	Nariadenie vlády SR č. 425/2000 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na energetickú účinnosť a postupoch posudzovania zhody na elektrické chladničky a mrazničky pre domácnosť a ich kombinácií v znení neskorších predpisov
99/36/EC	Smernica 99/36/ES z 29. apríla 1999 (OJ L 138 z 1. 6. 1999) o prepravných tlakových zariadeniach	Nariadenie vlády SR č. 176/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a o postupoch posudzovanie zhody na prepravné tlakové zariadenia
2000/14/EC (NEE)	Smernica 2000/14/ES z 3. mája 2000 (OJ L 162 z 3. 7. 2000) o emisii hluku zariadení používaných vo vonkajšom priestore	Nariadenie vlády SR č. 222/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody emisií hluku zariadení používaných vo vonkajšom priestore
2000/55/EC (EEB)	Smernica 2000/55/ES z 18. septembra 2000 (OJ L 279 z 1. 11. 2000) o požiadavkách na energetickú účinnosť predradníkov žiarivkových zdrojov svetla	Nariadenie vlády SR č. 594/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na energetickú účinnosť a postupoch posudzovanie zhody na elektrické predradníky žiarivkových zdrojov svetla
2001/95/EC (GPSD)	Smernica 2001/95/ES z 3. decembra 2001 (OJ L 11 z 15. 1. 2002) o všeobecnej bezpečnosti výrobkov	Nariadenie vlády SR č. 404/2007 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov

Iné smernice ES:

Smernica	Názov smernice	Názov nariadenia vlády SR
98/34/EC	Smernica 98/34/ES z 22. júna 1998 (OJ L 204 z 21. 7. 1998) stanovujúca postup poskytovania informácií v oblasti technických noriem a predpisov, zmenená smernicou 98/48/ES (OJ L 217 z 5. 8. 1998)	Nariadenie vlády SR č. 453/2002 Z. z. o postupoch pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a technických noriem
2002/91/EC	Smernica 2002/91/ES zo 16. 12. 2002 (OJ L 1 zo 4. 1. 2003) o energetickej hospodárnosti budov	Zákon č. 555/2005 Z.z. o energetickej hospodárnosti budov

Smernice ES Starého prístupu:

Smernica	Názov smernice	Názov nariadenia vlády SR
76/767/EEC 87/354/EEC 88/665/EEC	Smernica 76/767/EHS zo 17. júla 1976 (OJ L 266 z 27. 9. 1976) o tlakových nádobách a ich inšpekcii	Nariadenie vlády SR č. 376/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o tlakových nádobách a ich inšpekcii
84/525/EEC	Smernica 84/525/EHS zo 17. septembra 1984 (OJ L 300 z 19. 11. 1984) o bezšvových oceľových plynových fľašiach	Nariadenie vlády SR č. 377/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na bezšvové oceľové plynové tlakové fľaše
84/526/EEC	Smernica 84/527/EHS zo 17. septembra 1984 (OJ L 300 z 19. 11. 1984) o bezšvových fľašiach na plyn z nelegovaného hliníka a hliníkových zliatin	Nariadenie vlády SR č. 378/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na bezšvové fľaše na plyny z nelegovaného hliníka a hliníkových zliatin
84/527/EEC	Smernica 84/527/EHS zo 17. septembra 1984 (OJ L 300 z 19. 11. 1984) o zvaraných fľašiach na plyn z nelegovanej ocele	Nariadenie vlády SR č. 379/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na zvarané fľaše na plyn z nelegovanej ocele
86/594/EEC	Smernica 86/594/EHS z 1. decembra 1986 (OJ L 344 zo 6.12.1986) o hluku prenášanom vzduchom, ktorý emitujú spotrebiče pre domácnosť	Nariadenie vlády SR č. 177/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o označovaní hluku na spotrebičoch pre domácnosť
87/354/EEC	Smernica 87/354/EHS z 25. júna 1987 (OJ L 192 z 11. 7. 1987) o priemyselných výrobkoch vzhľadom na rozlišovacie čísla a písmená označujúce členské štáty	

88/665/EEC	Smernica 88/665/EHS zo 17. septembra 1984 (OJ L 382 z 31. 12. 1988) o uverejňovaní osvedčení a certifikátov v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev	
92/75/EEC	Smernica 92/75/EHS z 22. septembra 1992 o označovaní štítkom výrobkov a štandardných informácií o spotrebe energie a ďalších zdrojov domácich spotrebičov	
94/2/EC 92/75/EEC	Smernica 94/2/ES z 21. januára 1994 (OJ L 45 zo 17. 2. 1994) o energetickom štítkovaní elektrických chladničiek, mrazničiek a ich kombinácií používaných v domácnosti	Nariadenie vlády SR č. 199/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti označovania elektrických chladničiek a elektrických mrazničiek a ich kombinácií pre domácnosť energetickým štítkom v znení neskorších predpisov
95/12/EC 92/75/EEC	Smernica 95/12/ES z 23. mája 1995 (OJ L 136 z 21. 6. 1995) o energetickom štítkovaní práčok pre domácnosť, zmenená smernicou 96/89/ES (OJ L 338 z 28. 12. 1996)	Nariadenie vlády SR č. 178/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti označovania práčok pre domácnosť energetickým štítkom
95/13/EC 92/75/EEC	Smernica 95/13/ES z 23. mája 1995 (OJ L 136 z 21. 6. 1995) o energetickom štítkovaní elektrických bubnových sušičiek pre domácnosť	Nariadenie vlády SR č. 193/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti označovania elektrických bubnových sušičiek pre domácnosť energetickým štítkom
96/60/EC 92/75/EEC	Smernica 96/60/ES z 19. septembra 1996 (OJ L 266 z 18. 10. 1996) o energetickom štítkovaní kombinovaných práčok so sušičkou pre domácnosť	Nariadenie vlády SR č. 210/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti označovania kombinovaných práčok so sušičkou pre domácnosť energetickým štítkom
97/17/EC 92/75/EEC	Smernica 97/17/ES zo 16. apríla 1997 (OJ L 118 zo 7. 5. 1997) o energetickom štítkovaní umývačiek riadu pre domácnosť, zmenená smernicou 99/9/ES (OJ L 56 zo 4. 3. 1999)	Nariadenie vlády SR č. 211/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti označovania umývačiek riadu pre domácnosť energetickým štítkom
98/11/EC 92/75/EEC	Smernica 98/11/ES z 27. januára 1998 (OJ L 71 zo 17. 2. 1998) o energetickom označovaní svietidiel pre domácnosť	Nariadenie vlády SR č. 188/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti označovania svietidiel pre domácnosť energetickým štítkom
2002/31/EC 92/75/EEC	Smernica 2002/31/ES z 22. marca 2002 (OJ L 86 z 3. 4. 2002) o označovaní klimatizačných zariadení pre domácnosť	Nariadenie vlády SR č. 231/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti označovania

	energetickými štítkami	klimatizačných jednotiek pre domácnosť energetickým štítkom
2002/40/EC 92/75/EEC	Smernica 2002/40/ES z 8. mája 2002 (OJ L 128 z 15. 5. 2002) o označovaní elektrických sporákov pre domácnosť energetickými štítkami	Nariadenie vlády SR č. 229/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti označovania elektrických rúr na pečenie pre domácnosť energetickým štítkom

Nariadenia vlády SR bez smerníc ES:

Názov nariadenia vlády SR
Nariadenie vlády SR č. 397/1999 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na strelné zbrane a strelivo
Nariadenie vlády SR č. 398/1999 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na pyrotechnické výrobky v znení neskorších predpisov

Zdroj: <http://www.sutn.sk/default.aspx?page=fed353fb-3bf2-4f36-8abc-29636bef160a>

